TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Studijní program: 6202 - Hospodářská politika a správa

Studijní obor: Pojišťovnictví

Pojištění cestovních kanceláří a krytí rizika úpadku cestovní kanceláře

Tour Operators' Insurance and Bankruptcy Risk Covering of Tour Operator

DP – PO – KPO – 2007 27

Kateřina ŠIMÁKOVÁ

Vedoucí práce: doc. Ing. Eva Ducháčková, CSc., Katedra pojišťovnictví

Konzultant: Mgr. Ivo Pěkník, Fiducia, s. r. o.

Počet stran.......... 72 Počet příloh.......... 10

Datum odevzdání: 11. 5. 2007

PROHLÁŠENÍ

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 11. 5. 2007 ....

Kateřina Šimáková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří mi s vypracováním mé diplomové práce pomohli.

Zvláště děkuji paní doc. Ing. Evě Ducháčkové, CSc., vedoucí diplomové práce, z Katedry pojišťovnictví za odborný dohled, připomínky a čas věnovaný zpracování této diplomové práce a také panu Mgr. Ivu Pěkníkovi ze společnosti Fiducia, s. r. o., a paní Zuzaně Luskové z České podnikatelské pojišťovny, a. s., za jejich ochotu, čas a pomoc při zpracovávání modelového příkladu pojištění fiktivní cestovní kanceláře.

RESUMÉ

Cílem mé diplomové práce s názvem „Pojištění cestovních kanceláří a krytí rizika úpadku cestovní kanceláře“ je představit toto povinné smluvní pojištění jako produkt, jehož cílem je ochránit zákazníky cestovních kanceláří v případě jejich ekonomického úpadku.

První kapitola je věnována důvodům, které vedly ke vzniku tohoto pojištění, a dalším možným přístupům k řešení problému úpadku cestovních kanceláří.

Ve druhé kapitole je popsán vývoj právní úpravy a současné legislativní vymezení pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře v České republice.

V další kapitole je stručně charakterizován Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, který existoval do konce roku 2003.

Pojišťovny, které pojištění cestovních kanceláří v současné době nabízí, jsou uvedeny ve čtvrté kapitole a je zde také provedena komparativní analýza tohoto produktu u dvou pojišťoven, a to České podnikatelské pojišťovny a pojišťovny UNIQA.

Pátou část této práce tvoří modelový příklad pojištění fiktivní cestovní kanceláře.

V závěru mé diplomové práce jsem se pokusila navrhnout vlastní řešení, jak chránit klienty cestovních kanceláří v případě platební neschopnosti kanceláře.

SUMMARY

The aim of my graduation thesis, which is called “Tour Operators’ Insurance and Bankruptcy Risk Covering of Tour Operator“, is to present this obligatory insurance as a product that has to protect travel agencies’ customers in the case of bankruptcy.

The first part covers the reasons that led to close this insurance, because new tourist industry legislation should start protecting clients. All at once there are mention other possible ways of solving the bankruptcy problem of the travel agency.

The emergence of legal regulation is described in the second part of this work.

Next chapter shortly describes the Travel Agents’ Insolvency Pool that subsisted till 2003.

The insurance companies that offer this type of insurance (suretyship insurance in the case of tour operator bankruptcy) are presented in the fourth part. Furthermore there is a comparative analysis of this product that is applied to Česká podnikatelská pojišťovna and UNIQA.

The fifth part is connected with model example applied to imaginary travel agency.

At the close I tried to propose my personal solution how to protect tour operators’ clients in the case of financial insolvency.

KLÍČOVÁ SLOVA

bankovní záruka	bank guarantee
cestovní agentura	travel agency
cestovní kancelář	tour operator (travel agency)
garanční fond	guarantee fund
insolvence	insolvency
kauční pojištění	guaranty insurance
pojistitel	insurer
pojistná částka	sum insured
pojistná smlouva	insurance contract
pojistné	insurance premium
pojistník	policy holder
pojišťovací pool	insurance pool
pojištění	insurance
pojištěný	insured person
pojišťovna	insurance company
povinné smluvní pojištění	mandatory contractual insurance
refundace	refund
repatriace	repatriation
spoluúčast	participation
úpadek	bankruptcy
vázaný vklad	blocked deposit

OBSAH

PROHLÁŠENÍ 4

PODĚKOVÁNÍ 5

RESUMÉ 6

SUMMARY 7

KLÍČOVÁ SLOVA 8

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ 11

ÚVOD 12

1. POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE A DŮVODY VEDOUCÍ KE VZNIKU TOHOTO POJIŠTĚNÍ 15
   - 1.1. Možné přístupy k řešení problému úpadku cestovních kanceláří 17
     - 1.1.1. Garanční fond 17
     - 1.1.2. Vázaný vklad 18
     - 1.1.3. Kauční pojištění 18
     - 1.1.4. Bankovní záruka 18
     - 1.1.5. Povinné smluvní pojištění 19

2. PRÁVNÍ ÚPRAVA POJIŠTĚNÍ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ PRO PŘÍPAD ÚPADKU V ČESKÉ REPUBLICE 22
   - 2.1. Zájezd 22
   - 2.2. Cestovní kancelář a cestovní agentura 23
     - 2.2.1. Vznik cestovní kanceláře a podmínky vydání koncesní listiny 24
     - 2.2.2. Cestovní kancelář 26
     - 2.2.3. Cestovní agentura 28
   - 2.3. Povinné pojištění záruky 28
     - 2.3.1. Pojistné plnění 30
     - 2.3.2. Pojistná částka a pojistné 31
     - 2.3.3. Spoluúčast 32
     - 2.3.4. Zánik pojištění 33
   - 2.4. Cestovní smlouva 33

3. POOL PRO POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE 35
   - 3.1. Vedoucí pojistitel, členové a kancelář poolu 35
   - 3.2. Činnost poolu během tří let jeho existence 36
   - 3.3. Výhody poolu 38
   - 3.4. Zürich Pojišťovna a Cestovní pojišťovna ADRIA Way 39
   - 3.5. Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein VVaG 39

4. POJIŠŤOVNY NABÍZEJÍCÍ POJIŠTĚNÍ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ 41
4.1. Pojišťovny s povolením od ČNB 41
4.2. Česká podnikatelská pojišťovna, a. s. 43
4.2.1. Uzavření pojistné smlouvy 44
4.2.2. Pojistné 45
4.2.3. Spoluúčast 46
4.2.4. Vznik pojištění 47
4.2.5. Práva a povinnosti pojistitele 48
4.2.6. Práva a povinnosti pojistníka 48
4.3. UNIQA pojišťovna, a. s. 50
4.3.1. Uzavření pojistné smlouvy 50
4.3.2. Pojistné 51
4.3.3. Spoluúčast 52
4.4. Česká pojišťovna, a. s. 53
4.5. Generali Pojišťovna, a. s. 53

5. MODELOVÝ PŘÍKLAD POJIŠTĚNÍ FIKTIVNÍ CESTOVNÍ KANCELÁŘE 54
5.1. Charakteristika CK Olymp a jejích finančních a ekonomických ukazatelů .. 54
5.2. Česká podnikatelská pojišťovna, a. s. 59
5.3. UNIQA pojišťovna, a. s. 60
5.4. Subjektivní zhodnocení 61
5.5. Objektivní zhodnocení 63

6. VLASTNÍ NÁVRH ŘEŠENÍ, JAK CHRÁNIT KLIENTY CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ V PŘÍPADĚ PLATEBNÍ NESCHOPNOSTI KANCELÁŘE 64

ZÁVĚR 67

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 70

SEZNAM PŘÍLOH 72

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

apod.	a podobně
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
CA	cestovní agentura
CK	cestovní kancelář
č.	číslo
ČNB	Česká národní banka
ČP	Česká pojišťovna, a. s.
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.
ČR	Česká republika
DRS	Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein VVaG
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
Kč	koruna česká
mil.	milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
např.	například
odst.	odstavec
písm.	písmeno
popř.	popřípadě
resp.	respektive
Sb.	sbírka
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
tis.	tisíc
tj.	to jest
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
§	paragraf
%	procento

ÚVOD

Fenoménem posledních let je cestování do nejrůznějších koutů světa, a to z jakýkoliv důvodů, a proto představuje cestovní ruch nejen v České republice, ale i na celém světě velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky. Z hlediska objemu tržeb zaujímá ve světě třetí místo za petrochemickým a automobilovým průmyslem a svým rozsahem zaměstnanosti a tvorbou kvalitních pracovních příležitostí se řadí mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví.

U nás došlo k výraznému zvýšení výjezdové turistiky občanů ke konci dvacátého století, konkrétně po roce 1989, kdy v relativně krátkém čase vznikly tři tisíce nových cestovních kanceláří. Díky tomu mělo mnoho českých občanů toužících poznat kulturu, tradice a přírodu v jiných částech světa konečně možnost vycestovat a podívat se za hranice našeho státu.

Další nárůst zájmu o podnikání v odvětví cestovního ruchu včetně významného zvýšení počtu cestovních kanceláří nastal v roce 1996 v souvislosti s novelou živnostenského zákona, která výrazně přispěla k liberalizaci podnikání v této oblasti. Provozovat cestovní kancelář tak mohl téměř kdokoli, což byla pouze jedna z příčin řetězového krachu několika českých cestovních kanceláří na konci devadesátých let minulého století. Mezi další příčiny, jež vedly k ekonomickému úpadku mnoha cestovních kanceláří, lze zahrnout podnikatelskou neschopnost plynoucí z nedostatečných zkušeností v oblasti cestovního ruchu, nekvalifikovanost a neserióznost některých podnikatelů a také velkou konkurenci na trhu.

Všechny tyto nepříjemné zkušenosti z krachů „cestovek“, na které doplatili především jejich zákazníci, vedly k tomu, že se začalo hovořit o nutnosti přijetí zákonných opatření na ochranu klientů cestovních kanceláří. Byly zvažovány různé přístupy a alternativy v oblasti jištění zákazníků cestovních kanceláří a nakonec byl Parlamentem České republiky dne 30. června 1999 přijat zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

(živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který ukládá každé cestovní kanceláři povinnost sjednat si pojištění proti svému úpadku u jakékoliv pojišťovny, která je na základě povolení od České národní banky oprávněna provozovat pojištění záruky pro případ úpadku cestoví kanceláře, resp. mít zájezdy zajištěny i jinou formou, jedná-li se o cestovní kancelář usazenou na území jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

Zákon zákazníkovi (pojištěnému) zaručuje pojistné plnění na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi cestovní kanceláří (pojistníkem) a pojišťovnou (pojistitelem), dostane-li se cestovní kancelář do platební neschopnosti. Pojistné plnění spočívá v repatriaci klientů kanceláře ze zahraničí zpět domů nebo ve vrácení peněz zákazníkům v případě, že se zaplacený zájezd v důsledku úpadku cestovní kanceláře neuskuteční či uskuteční-li se pouze zčásti.

Cílem mé diplomové práce je analyzovat toto povinné smluvní pojištění – pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře, které by mělo zabezpečit bezproblémový průběh účasti na zájezdu a následujícího návratu zpět do České republiky.

V první kapitole se zaměřím na důvody, které vedly ke vzniku povinného pojištění záruky, ale i na další možné způsoby, které by zavedly regulaci ze strany státu při podnikání v oblasti cestovního ruchu, resp. při provozování cestovní kanceláře.

Ve druhé kapitole této diplomové práce provedu teoretickou analýzu tohoto produktu, přičemž budu vycházet z novelizovaného zákona o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, který je platný od 1. srpna 2006.

Poté budu charakterizovat Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, kterému dne 21. 12. 2000 rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže byla povolena výjimka ze zákona o ochraně hospodářské soutěže, která pojišťovnám umožnila sdružit se do tohoto poolu. Pojistitelé se rozhodli nabízet dané pojištění formou sdružení, které se tradičně používá u velkých pojistných rizik, jelikož pojištění cestovních kanceláří za velké riziko rozhodně lze považovat. Pool byl nucen k 31. 12. 2003 ukončit svou

činnost na základě neudělení další výjimky ze zákazu dohody o společném postupu pojistitelů Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. V průběhu tří let činnosti poolu u něj bylo pojištěno více než 900 cestovních kanceláří a došlo celkem ke dvanácti pojistným událostem. Pojistné plnění ve výši 35 mil. Kč bylo poskytnuto 5.000 klientům zkrachovalých cestovních kanceláří. Repatriaci zajišťovala kancelář poolu ve třech případech a ve čtyřech případech muselo být pojistné plnění kráceno, protože uplatněné nároky převyšovaly sjednanou pojistnou částku. [5]

Ve čtvrté kapitole uvedu pojišťovny, které jsou oprávněny provozovat pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře a zaměřím se na ty, které v současné době toto pojištění ve své nabídce pojistných produktů mají. Také provedu komparativní analýzu tohoto produktu u České podnikatelské pojišťovny, a. s., a pojišťovny UNIQA, a. s.

Předposlední kapitola bude věnována modelovému příkladu pojištění cestovní kanceláře, kterou mi fiktivně pojistí dvě výše uvedené pojišťovací instituce, u nichž bude ve čtvrté kapitole provedeno srovnání tohoto pojištění.

V samotném závěru se pokusím na základě zpracování této diplomové práce navrhnout vlastní řešení, jak lze ochránit klienty cestovních kanceláří v případě nesolventnosti cestovní kanceláře.

1. POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE A DŮVODY VEDOUCÍ KE VZNIKU TOHOTO POJIŠTĚNÍ

Po listopadu 1989 u nás nastal obrovský boom výjezdové turistiky a v poměrně krátkém čase vznikly tři tisíce nových cestovních kanceláří. Osamostatňovali se zaměstnanci státních a polostátních cestovních kanceláří Čedok, Rekrea, Balnea, Autoturist, Sport-turist. Cestovní kanceláře také zakládali průvodci, autodopravci i další jiní „nadšenci“.

K dalšímu nárůstu nově vzniklých cestovních kanceláří došlo v roce 1996 díky novele živnostenského zákona, jejímž hlavním cílem byla snaha o uvolnění podmínek podnikání. Novela zákona přeměnila koncesovanou živnost provozování cestovní kanceláře oproti původnímu znění živnostenského zákona na živnost volnou. Zájemce o podnikání v této oblasti již nemusel prokazovat odbornou způsobilost, a to středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání a pět let, resp. dva roky praxe v oboru. Tento liberální přístup státu vedl k tomu, že vznikla příliš velká konkurence.

V devadesátých letech minulého století u nás vzniklo kolem jedenácti tisíc cestovních kanceláří, které se předháněly ve svých nabídkách a prodeji zájezdů za neuvěřitelně nízké, někdy i dumpingové ceny. Za dumpingové ceny byly prodávány zájezdy zakoupené na poslední chvíli, tzv. last minute. Další podnikatelské subjekty podnikající v této oblasti cestovního ruchu učinily špatná rozhodnutí, neodhadly poptávku na trhu, protože nabídka služeb „cestovek“ stále více převyšovala poptávku, doufaly v úvěr, který nakonec nedostaly, ale mnoho z nich si především nechtělo připustit, že svou cestovní kancelář řídí špatně a že konkurence je lepší. Jejich podnikatelská neschopnost vyplývala z nedostatečných zkušeností v této oblasti. To vše vedlo k negativním důsledkům a vyvrcholilo v letní sezóně roku 1997, kdy bylo odvětví cestovního ruchu považováno za nejdynamičtěji se rozvíjející odvětví světové ekonomiky. Některé cestovní kanceláře v České republice začaly mít problémy s návratem zákazníků ze zahraničí zpět do vlasti a s vrácením peněžních prostředků složených zákazníky za služby, které nebyly poskytnuty vůbec nebo jen zčásti.

V roce 1997 skončily svou podnikatelskou činnost např. cestovní kanceláře Oasis Tours, Travela, Čechie. U obchodního soudu podal návrh na vlastní konkurz i majitel CK East West Travel. Krach této kanceláře prý způsobila oslabená důvěra v cestovní kanceláře, jež vedla k houfnému rušení zamluvených zájezdů. Prvotním podnětem prý ale byl krach dvou významných leteckých společností, a to Terrex Group a Georgia Air Praha, u kterých měla East West Travel zaplaceny lety. O návrat klientů této zkrachovalé CK se postaral Čedok a návrat klientů Oasis Tours zabezpečila společnost Fischer. Letecké společnosti, které v cestovní přepravě podnikaly, byly v té době zcela nesolventní.

V souvislosti s tím došlo k řetězovému krachu několika cestovních kanceláří. Další možnou příčinou krachu určitých kanceláří mohl být i úmysl, s kterým byly tyto společnosti založeny, ale ten se podle mého názoru projevil pouze u minimálního počtu cestovních kanceláří zkrachovalých v druhé polovině devadesátých let minulého století.

Jen celková škoda způsobená postiženým zákazníkům přesáhla v roce 1997 200 mil. Kč. V té době třetí největší cestovní kancelář Travela zanechala za sebou zhruba 15 tisíc zklamaných lidí, kteří přišli dohromady o sumu něco kolem 84 milionů korun.

Tyto ekonomické úpadky řady cestovních kanceláří způsobily, že se napříč politickým spektrem začalo hovořit o nutnosti tuto oblast podnikání regulovat a chránit klienty. I směrnice Evropské unie stanoví povinnost pořadatelů zájezdů (touroperátorů) nebo jejich prodejců (cestovních kanceláří) zajistit se pro případ insolvence, tak aby zákazníkům byly vráceny peníze za neposkytnuté služby a byl zabezpečen jejich návrat ze zahraničí. [4]

Úpadkem cestovní kanceláře rozumíme skutečnost, kdy má „cestovka“ více věřitelů a není schopna po delší dobu plnit své splatné závazky, za což je považováno i pozastavení plateb ze strany CK, úpadkem je i skutečnost, kdy je cestovní kancelář předlužena. [6]

1.1. Možné přístupy k řešení problému úpadku cestovních kanceláří

Vláda České republiky doporučila, aby zákazníci cestovních kanceláří byli zabezpečeni formou garančního fondu. Ministr pro místní rozvoj navrhoval dvojí jištění cestovních kanceláří – povinné složení finančních prostředků do garančního fondu a povinné pojištění. Tento návrh vláda nepřijala, protože by znamenal velkou finanční zátěž pro malé „cestovky“, čímž by ohrozil jejich existenci prodražením zájezdů, proto do konce září 1997 probíhala jednání ohledně zřízení garančního fondu. [18]

1.1.1. Garanční fond

Garanční fond je fondem solidárním, do kterého by podle určitého klíče přispívaly všechny cestovní kanceláře a z něhož by se hradily náklady na repatriaci klientů a byly by poskytovány peněžní prostředky na odškodnění zákazníků těch zkrachovalých.

Určitou částku by každá CK vložila do garančního fondu již při svém založení a v dalších letech by byl fond doplňován podle tržeb předešlého roku nebo by se vycházelo z předpokládaných tržeb nového roku a na konci roku by se provedlo vyúčtování podle skutečně dosažených tržeb z prodeje zájezdů. Spravování takto uložených peněz by vyžadovalo zřízení dalšího aparátu, který by dohlížel na použití těchto finančních prostředků. Musely by být definovány jeho úkoly, pravomoce i kompetence. Další otázkou je, kdo by tento aparát financoval.

Model garančního fondu funguje v některých evropských státech (Francii, Dánsku, Švédsku), ale u nás se návrh na zřízení tohoto fondu setkal s naprostou averzí z řad majitelů cestovních kanceláří z důvodu možnosti vytunelování fondu a nezájmu o solidaritu při podnikání, jelikož slušné cestovní kanceláře by přispívaly na nezodpovědné podnikatele. Proto byla začátkem října 1997 změněna koncepce jištění zákazníků cestovních kanceláří formou vázaného vkladu a povinného smluvního pojištění, o kterém se zmíním v závěru první podkapitoly. [4, 18]

1.1.2. Vázaný vklad

Pojišťovny by musely mít v bance založen vlastní účet, na němž by byl deponován předepsaný obnos peněžních prostředků. S tímto způsobem jištění spotřebitele je spojen jeden závažný problém. Vázaný vklad v případě ekonomického úpadku CK nezajistí okamžitou úhradu pohledávek, ale stává se součástí konkurzní podstaty a klienti kanceláře budou žadateli o náhradu v posloupnosti dané zákonem o konkurzu a vyrovnání.

Podle zákona se nejdříve uspokojí pohledávky za podstatou a pohledávky za zaměstnanci. Teprve poté následují ostatní pohledávky, mezi něž by spadaly i pohledávky vůči osobám, jež si u cestovní kanceláře zakoupili zájezd. Je velmi pravděpodobné, že na uspokojení těchto pohledávek by moc peněz nezbylo a jejich zajištění touto formou by bylo nedostatečné a nevyhovující. [3, 18]

1.1.3. Kauční pojištění

Česká asociace pojišťoven a asociace CK společně navrhly další možnost zajištění. Za vhodné jištění považovaly nový druh pojištění, tzv. kauční pojištění. Kauce je určitý finanční obnos, byla by uložena u pojišťovny a v případě vzniku pojistné události by byla použita přednostně na repatriaci klientů cestovní kanceláře a pojištěním by se řešila refundace. Pojišťovna by musela zaručit minimální úrokový výnos kauce.

Ministerstvo financí namítalo, že stejného výsledku jako u kaučního pojištění by bylo dosaženo i složením jistiny ve výši stanovené zákonem u peněžního ústavu nebo povinným příspěvkem do garančního fondu. [3, 18]

1.1.4. Bankovní záruka

Bankovní záruka je další možné řešení, jak lze přistupovat k problému úpadku cestovních kanceláří. Bankovní záruka vzniká písemným prohlášením banky v záruční listině, že

uspokojí věřitele do výše určité peněžní částky podle obsahu záruční listiny, jestliže určitá třetí osoba (dlužník) nesplní určitý závazek nebo budou splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině. Banka ručí za splnění zajištěného závazku do výše částky a za podmínek stanovených v záruční listině.[1]

Banka by před poskytnutím bankovní záruky musela cestovní kancelář pečlivě prověřit a musela by ji poznat z hlediska jejího finančního zdraví, finanční stability a posoudit její rizikovost.

Při vystavování bankovní záruky by banka omezila svůj závazek maximální výší zaručené částky a garance by byla poskytována klientům CK, což by v době sjednání záruky byl jen těžko definovaný okruh subjektů. V případě bankovní záruky by banky asistenční služby včetně repatriace klientů kanceláří zpět do České republiky ze zahraničí nezajišťovaly. Návrat lidí z dovolených by organizoval stát prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj, ale náklady s tím spojené by hradila banka, jež záruku poskytla. [8]

1.1.5. Povinné smluvní pojištění

Posledním navrhovaným řešením problému úpadků cestovních kanceláří bylo ve své době povinné smluvní pojištění. Jeho podstatou je povinnost pojištění proti nesolventnosti. Takovéto pojištění je běžné ve všech vyspělých zemích - například v Německu, Rakousku a skandinávských zemích, jelikož cestovní ruch je všeobecně považován za rizikové odvětví. Při návrhu znění zákona se vycházelo z direktivy Evropské unie, jež říká, že cestovní kanceláře musí být zajištěny takovým způsobem, aby v případě své insolventnosti byly schopny svým zákazníkům vrátit peníze za zakoupené zájezdy a zajistit repatriaci svých zákazníků. Na návrhu zákona spolupracovala i Česká asociace pojišťoven a s návrhem zákona vyslovili souhlas zástupci všech tří v té době existujících asociací CK:

- ACK – Asociace cestovních kanceláří,
- AČSCK – Asociace českých soukromých cestovních kanceláří,
- AVCK – Asociace výběrových cestovních kanceláří.

[1] *Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.*

Velice správně se předpokládalo, že toto povinné pojištění spadající podle zákona o pojišťovnictví do odvětví neživotních pojištění bude představovat jakési přirozené síto a že „pročistí“ trh cestovních kanceláří, a tak se také stalo. Jak už bylo řečeno dříve, v průběhu 90. let u nás působilo kolem 11 tisíc CK, v roce 1999 jich bylo už jen 1.200, během následujících čtyř let jich dalších 120 ukončilo svou činnost a v současné době jich je zhruba 900.

Zákon upravující povinné pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře nabyl účinnosti dne 1. 10. 2000. Cestovní kanceláře mohly využít půlročního přechodného období, takže pojištěny byly až všechny zájezdy letní sezóny roku 2001, v důsledku toho se zvýšil objem předepsaného pojistného u pojištění záruky (kauce), kam samozřejmě spadá i pojištění cestovních kanceláří. Níže uvedený graf znázorňuje vývoj předepsaného pojistného u pojištění záruky během roků 2001 až 2005.

Graf č. 1: Vývoj předepsaného pojistného u pojištění záruky (kauce)

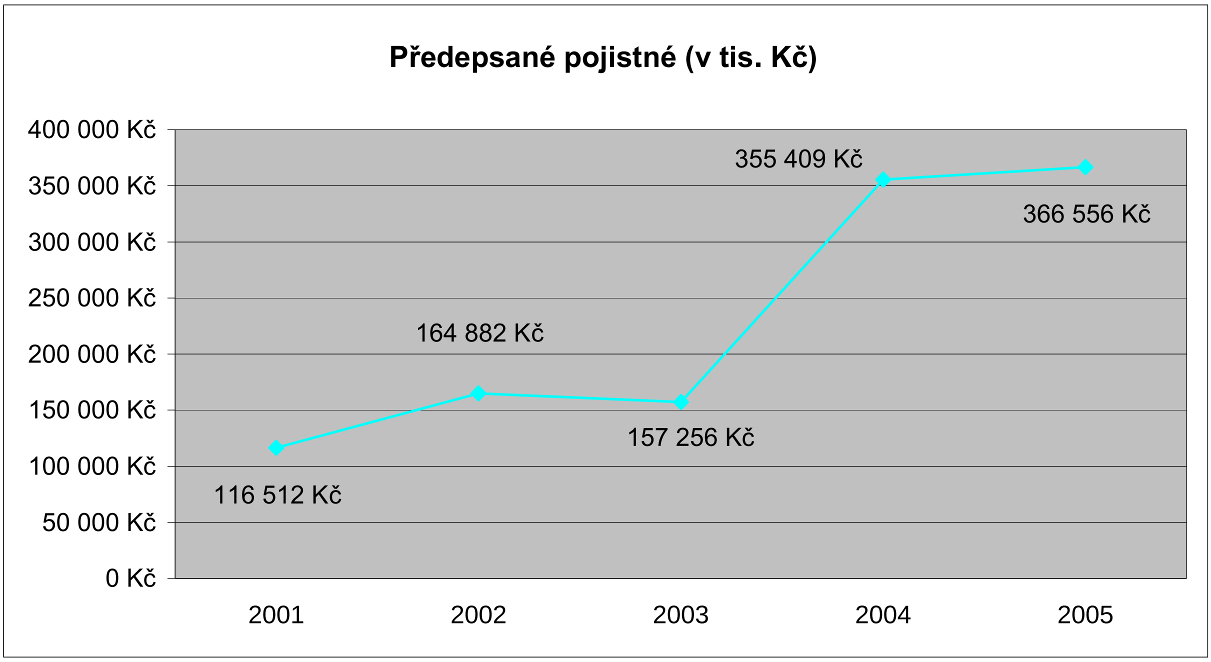

Zdroj: *Výroční zprávy České asociace pojišťoven za roky 2002 a 2005* [online]. [cit. 29. 9. 2006]. Dostupné z: <http://www.cap.cz>

Vývoj předepsaného pojistného má v celém sledovaném období rostoucí tendenci, ovšem velmi dynamický nárůst nastal v roce 2004, kdy pojistné vzrostlo oproti předchozímu kalendářnímu roku o 198.153 tis. Kč. Nárůst byl způsoben zvýšením cen daného pojištění

v roce 2004, protože pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře začaly nabízet pojišťovny samostatně a zahraniční zajistitelé těmto jednotlivým pojišťovnám začali poskytovat zajištění za méně výhodných podmínek, než měl během své tříleté činnosti Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, o kterém pojednává třetí kapitola této diplomové práce.

Zákon ukládá cestovním kancelářím povinnost sjednat pojištění pro případ jejich úpadku, ale pojišťovacím institucím už nikdo neukládá povinnost CK pojistit. Rozhodujícím kritériem při rozhodování pojistitele, zda uzavře pojistnou smlouvu s konkrétní kanceláří, není její velikost nebo dobré jméno na trhu, ale především její finanční situace a finanční historie, ze kterých pojišťovna vychází při její finanční analýze. Proto jsou v praxi ze strany pojišťovací instituce vyžadovány účetní výkazy společnosti tři roky nazpět.

Povinnost uzavřít pojištění představuje jakousi bariéru bránící vstoupit na trh finančně slabím kancelářím a snižuje tak počet CK, u nichž by hrozilo, že by se mohly dostat do úpadku.

Pokud cestovní kancelář při analýze jejího finančního zdraví obstojí a ke sjednání pojistné smlouvy dojde, kryje pojištění podnikatelské riziko (riziko podnikatelského neúspěchu) a tím dochází k přelévání možných finančních problémů mezi dvěma odvětvími sektoru služeb, a to cestovním ruchem a pojišťovnictvím. [4]

2. PRÁVNÍ ÚPRAVA POJIŠTĚNÍ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ PRO PŘÍPAD ÚPADKU V ČESKÉ REPUBLICE

Po zvažování různých variant bylo v roce 1998 rozhodnuto, že ochrana klientů cestovních kanceláří bude řešena pomocí pojištění. Na přípravě zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se podílela Česká asociace pojišťoven. Zákon nabyl účinnosti dne 1. 10. 2000 a je zaměřen zejména na ochranu klientů CK v souvislosti s prodejem a samotnou realizací zájezdu. Podstatou zákona je ochránit zákazníky cestovních kanceláří při jejich úpadku.

Zákon definuje základní pojmy, upravuje provozování CK a CA, práva a povinnosti související s prodejem a zprostředkováním zájezdů, podmínky vydání koncesní listiny, rozsah tohoto povinného smluvního pojištění, cestovní smlouvu apod. Zákon č. 214/2006 Sb. mění zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a je platný od 1. 8. 2006. Novela zákona přinesla novou rozsáhlejší definici zájezdu, rozšířila pojem cestovní kancelář a obsahuje nové ustanovení týkající se toho, na jaké zájezdy se pojištění vztahuje v době účinnosti pojistné smlouvy.

2.1. Zájezd

Za zájezd se považuje předem sestavená kombinace alespoň dvou následujících služeb:

- dopravy,
- ubytování nebo
- jiné služby cestovního ruchu, které nejsou doplňkem dopravy a ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejich cena tvoří alespoň 20 % souhrnné ceny (oddělené účtování jednotlivých položek téhož zájezdu nezprošťuje subjekt závazků),

je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo zahrnující ubytování přes noc.

Nově je proto zájezdem i kombinace služeb cestovního ruchu sestavená na základě individuální objednávky. Do účinnosti novely zákona mohla služby sestavené na základě individuálních požadavků zákazníka prodávat jak cestovní kancelář, tak i cestovní agentura, ale od 1. 8. 2006 je tato činnost ponechána jen kancelářím.

Naopak zájezdem není kombinace služeb cestovního ruchu prodávaná jinému podnikateli za účelem jeho dalšího podnikání nebo jejíž nabídka a prodej nesplňuje znaky živnostenského podnikání.

Cestovní agentura může nadále klientovi prodat svým jménem jednu službu (např. ubytování) a také mu s tím zprostředkovat prodej dopravy pro jinou společnost. Zákazníkovi tak vzniká smluvní vztah s CA a s dopravcem, pro kterého agentura prodej zprostředkovala. [1]

2.2. Cestovní kancelář a cestovní agentura

Novela živnostenského zákona v roce 1996 přeměnila koncesovanou živnost provozování cestovní kanceláře oproti původnímu znění zákona na živnost volnou, ale poté byla tato volná živnost, kterou mohl provozovat kdokoli, kdo splnil obecné podmínky, další novelou zákona změněna na živnosti dvě. Jednou je koncesovaná živnost provozování cestovní kanceláře a druhou ohlašovací vázaná živnost provozování cestovní agentury. Pouze cestovní kanceláře mohou prodávat uzavřením cestovní smlouvy zájezdy. Cestovní agentury narozdíl od kanceláří svým jménem zájezdy prodávat nesmějí, prodej mohou jen zprostředkovávat za zprostředkovatelskou provizi. [4]

Provozování cestovní agentury spadá podle živnostenského zákona do skupiny živností 214 nazvanou ostatní a provozování cestovní kanceláře je součástí ostatních živností ve skupině 314.

Tabulka č. 1: Provozování CA a CK dle zákona o živnostenském podnikání

Provozování cestovní agentury	
Požadovaná odborná a jiná zvláštní způsobilost	• vysokoškolské vzdělání a 1 rok praxe v oboru, nebo • úplné střední vzdělání, resp. úplné střední odborné vzdělání a 3 roky praxe v oboru, či • doklady podle § 19 odst. 1 písm. b) zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace
Provozování cestovní kanceláře	
Požadovaná odborná a jiná zvláštní způsobilost	• vysokoškolské vzdělání a 1 rok praxe v oboru, nebo • vyšší odborné vzdělání a 3 roky praxe v oboru, nebo • úplné střední vzdělání, popř. úplné střední odborné vzdělání a 6 let praxe v oboru, či • doklady podle § 19 odst. 1 písm. b) zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace
Orgán státní správy, který se vyjadřuje k žádosti o koncesi	Ministerstvo pro místní rozvoj

Zdroj: *Příloha č. 2 a 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).*

Co se týče odborné způsobilosti, má podnikatelský subjekt, resp. jeho odpovědný zástupce u živnosti provozování cestovní kanceláře možnost prokázat ji více způsoby, než je tomu u živnosti provozování cestovní agentury, jak názorně ukazuje tabulka č. 1.

2.2.1. Vznik cestovní kanceláře a podmínky vydání koncesní listiny

Provozování cestovní kanceláře je dle živnostenského zákona živností koncesovanou, a proto je k vydání koncese nutné souhlasné stanovisko příslušného ústředního orgánu státní správy. U tohoto typu živnosti jím je Ministerstvo pro místní rozvoj.

Žadatel o koncesi je povinen předložit místně příslušnému živnostenskému úřadu doklady prokazující, že splňuje všeobecné i zvláštní podmínky pro provozování živnosti stanovené zákonem. Pokud žadatel sám nesplňuje zvláštní podmínky, musí doložit odbornou kvalifikaci pomocí odpovědného zástupce. Dále předloží notářsky ověřenou smlouvu s pojišťovnou o pojištění záruky, podnikatelský záměr, prohlášení o předpokládaném datu zahájení činnosti a prohlášení, zda v posledních pěti letech nebylo zrušeno živnostenské oprávnění k provozování cestovní kanceláře nebo agentury z důvodu porušení povinností stanovených zákonem či z důvodu jejího úpadku, a to jak fyzické, tak i právnické osobě,

jež je žadatelem, nebo právnické osobě, jejímž statutárním orgánem byla osoba, která je žadatelem, popřípadě statutárním orgánem právnické osoby, která žádá o vydání koncese.

Žadatel musí mít s sebou, přestože to není přímo v zákoně uvedeno, výpis z účtu, aby mohl prokázat uhrazení pojistného a složení spoluúčasti.

Živnostenský úřad prověří podanou žádost o koncesi a v případě, že jsou splněny všechny náležitosti žádosti, zahájí živnostenský úřad projednání žádosti, v opačném případě vyzve žadatele do třiceti dnů od doručení žádosti k odstranění nedostatků a stanoví mu přiměřenou lhůtu k jejich odstranění, nejméně 15 dnů. Po odstranění závad je živnostenským úřadem zahájeno projednávání žádosti.

Pokud je žádost o vydání koncesní listiny v pořádku, předloží ji živnostenský úřad Ministerstvu pro místní rozvoj, které musí do třiceti dnů od jejího doručení zaujmout stanovisko. Ministerstvo předložené doklady posoudí a dojde-li k závěru, že jsou v souladu se zákonem o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, vydá kladné stanovisko, kterým je živnostenský úřad vázán a vydá kladné rozhodnutí. V případě záporného stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj živnostenský úřad žádost zamítne. Místně příslušný živnostenský úřad rozhodne o žádosti o koncesi do šedesáti dnů ode dne podání žádosti a do patnácti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese vydá koncesní listinu na živnost provozování cestovní kanceláře s účinností nejdříve od data počátku platnosti pojištění. Koncesní listina se poté musí nechat dopsat do obchodního rejstříku a cestovní kancelář může začít prodávat zájezdy. [1, 16]

Na závěr této podkapitoly z důvodu přehlednosti shrnu do pár bodů celý proces, který musí absolvovat podnikatel, jenž chce založit cestovní kancelář:

- požádání jedné či více pojišťoven o vyhotovení nezávazné nabídky na pojištění záruky v důsledku úpadku CK,
- potvrzení zvolené nabídky,
- uzavření pojistné smlouvy,
- zaplacení pojistného a složení spoluúčasti na účet pojistitele,
- podání žádosti o koncesní listinu na místně příslušný živnostenský úřad,

- vydání koncese (v praxi živnostenský úřad vydá koncesi zhruba do třiceti dnů a dnem počátku pojištění je jeden den po vydání koncese), pokud cestovní kancelář koncesi nezíská nebude moci tuto živnost provozovat a pojištění vůbec nevznikne,
- zápis do obchodního rejstříku a
- doručení kopie koncesní listiny pojišťovně.

2.2.2. Cestovní kancelář

Provozovatel CK je na základě koncese oprávněn organizovat, nabízet a prodávat zájezdy a za cestovní kancelář je nově považována i osoba, jež má v době podpisu cestovní smlouvy sídlo či místo podnikání v jiném členském státě EU nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, která má k provozování cestovní kanceláře oprávnění domovského státu a má sjednáno pojištění záruky pro případ svého úpadku, resp. je jinak zajištěna, alespoň v rozsahu stanoveném zákonem č. 159/1999 Sb.

Kancelář smí v rámci své živnosti také:

- nabízet a prodávat jednotlivé služby cestovního ruchu,
- organizovat kombinace těchto služeb a nabízet je a prodávat jiné CK za účelem jejího dalšího podnikání,
- zprostředkovávat prodej jednotlivých služeb pro jinou CK, CA nebo jinou osobu, kterou může být třeba dopravce,
- zprostředkovávat prodej zájezdů jiné CK s tím, že cestovní smlouva je uzavřena jménem té CK, pro kterou je zájezd zprostředkováván a
- prodávat věci související s cestovním ruchem jako vstupenky, mapy, upomínkové předměty atd.

Z živnosti provozování cestovní kanceláře vyplývají pro kancelář i určité povinnosti:

- po celou dobu své podnikatelské činnosti musí mít uzavřeno pojištění pro případ úpadku,
- před uzavřením pojistné smlouvy a kdykoli během trvání pojištění musí pojišťovně na její žádost poskytnout všechny doklady související s pojištěním zájezdů,

- nesmí zprostředkovávat prodej zájezdů pro jiný subjekt než CK,
- podle poslední novely zákona smí a je také povinen vlastník platné koncese označit svou provozovnu, propagační a jiné materiály slovy cestovní kancelář nebo zkratkou CK, není-li toto označení obsaženo v jeho obchodní firmě, v minulosti totiž některé cestovní agentury klamaly zákazníky tím, že záměrně používaly zkratku CK, kterou měly na mysli označení pro cestovní klub, nikoli cestovní kancelář.

Podnikatelský subjekt cestovní kancelář má své povinnosti nejen ve vztahu k pojišťovací instituci vyplývající z uzavřené pojistné smlouvy, ale i povinnosti vůči budoucímu účastníku zájezdu a Ministerstvu pro místní rozvoj:

- před uzavřením cestovní smlouvy předložit zájemci o uzavření cestovní smlouvy k nahlédnutí doklad o pojištění záruky pro případ úpadku CK,
- při zprostředkování prodeje zájezdů pro jinou kancelář:
  - ve všech materiálech i těch v elektronické podobě uvést pro jakou CK prodej zájezdů zprostředkovává,
  - opět předložit k nahlédnutí doklad o pojištění konkrétní cestovní kanceláře, pro níž prodej jejích zájezdů zprostředkovává,
  - dát na vědomí MMR před začátkem zprostředkovávání prodeje pro cestovní kancelář z jiného státu EU či EHP, že bude tuto činnost vykonávat, a oznámit rozsah pojištění nebo jiné formy zajištění zájezdů,
  - při prodeji zájezdů pro CK usazenou na území jiného členského státu ukázat klientovi opis oprávnění k provozování cestovní kanceláře i s úředně ověřeným překladem a sdělit mu rozsah pojištění, popřípadě zajištění zájezdů,
  - při prodeji zájezdů pomocí prostředků komunikace na dálku pravdivě, srozumitelně, úplně a řádně informovat zákazníka o všech skutečnostech, které jsou jí známy a mohou mít vliv na rozhodnutí zájemce o koupi zájezdu.

„Cestovka“ mající sídlo či místo podnikání v jiném členském státě Evropské unie nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor má také vůči Ministerstvu pro místní rozvoj ohlašovací povinnost. [1, 13]

2.2.3. Cestovní agentura

Provozovatel cestovní agentury je oprávněn na základě ohlášení vázané živnosti stejně jako cestovní kancelář provozovat činnosti rozepsané v pěti bodech na straně 26 s tou výjimkou, že agentura smí zprostředkovávat prodej zájezdů jen pro CK.

Zákon s provozováním podnikatelské činnosti cestovních agentur nespojuje tolik povinností, jako je tomu u cestovních kanceláří, ale i tak je agentura povinna označit svou provozovnu, propagační a jiné materiály slovy cestovní agentura, neobsahuje-li toto označení obchodní firma. Dále musí:

- v propagačních, nabídkových a dalších materiálech včetně těch v elektronické podobě, uvést, pro jakou CK prodej zájezdu zprostředkovává,
- před uzavřením cestovní smlouvy předložit k nahlédnutí zájemci na jeho požádání doklad o pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, pro kterou zprostředkovává prodej zájezdu, resp. opis oprávnění k provozování CK včetně jeho úředně ověřeného překladu a sdělit mu rozsah pojištění nebo jiné formy zajištění při zprostředkovávání prodeje zájezdu pro cestovní kancelář z jiného členského státu EU či EHP,
- před zahájením zprostředkování prodeje zájezdů pro CK usazenou na území jiného státu toto ohlásit Ministerstvu pro místní rozvoj ČR a sdělit rozsah pojištění, popřípadě jiného zajištění zájezdů a
- při prodeji zájezdů pomocí prostředků komunikace na dálku pravdivě, srozumitelně, úplně a řádně informovat klienta o všech skutečnostech, které jsou jí známy a mohou ovlivnit rozhodnutí zájemce při koupi zájezdu. [1, 13]

2.3. Povinné pojištění záruky

Cestovní kancelář je podle zákona o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu povinna s některým z pojistitelů uzavřít pojistnou smlouvu na pojištění záruky pro případ svého úpadku, na jejímž základě vzniká klientovi „cestovky“ právo na plnění v případech, kdy kancelář z důvodu svého úpadku:

- neposkytne zákazníkovi dopravu z místa pobytu v zahraničí zpět do České republiky, je-li doprava součástí zájezdu,
- nevrátí klientovi zaplacenou zálohu nebo cenu zájezdu, jestliže se zájezd neuskutečnil,
- nevrátí zákazníkovi rozdíl mezi zaplacenou cenou zájezdu a cenou částečně poskytnutého zájezdu, uskutečnil-li se pouze zčásti.

Pojištění lze sjednat jen u pojistitele, který je oprávněn na základě povolení od ČNB provozovat dané pojištění. Pojistné podmínky pro tento pojistný produkt je povinen předložit centrální bance na její vyžádání ke kontrole. Banka při jejich kontrole spolupracuje s MMR.

Uzavřená pojistná smlouva se vztahuje na veškeré zájezdy prodané v době její platnosti, tzn. i na ty, které budou realizovány až po jejím zániku, ledaže by kancelář uzavřela smlouvu novou. Za okamžik prodeje zájezdu je považován okamžik uzavření cestovní smlouvy.

Novela zákona myslí na souběh dvou pojistných smluv, protože to v minulosti přinášelo komplikace při pojistném plnění. Účastník zájezdu uzavřel cestovní smlouvu s „cestovkou" v době, kdy byla pojištěna, ale zájezd byl realizován až v době, kdy už pojistná smlouva zanikla. A pokud došlo k úpadku CK v době uskutečnění zájezdu, měl zákazník tzv. smůlu, neuzavřela-li cestovní kancelář nové pojištění, protože pojišťovna nebyla povinna plnit. Další komplikace nastaly, jestliže byl zájezd zakoupen v době trvání jedné pojistné smlouvy, ale zájezd se uskutečnil, když už měla kancelář uzavřenou smlouvu s jiným pojistitelem. Nebylo totiž zcela jednoznačné, která pojišťovací instituce má plnit.

Cestovní kancelář obdrží od pojišťovny nejen pojistku, ale i doklady pro zákazníky, které obsahují informace o uzavřeném pojištění. Především je na těchto dokladech uvedeno označení pojistitele, podmínky pojištění a způsob oznámení pojistné události. Kancelář musí tyto doklady předat účastníkům zájezdu spolu s cestovní smlouvou.

Existují i další způsoby, pomocí nichž si může zájemce o koupi zájezdu ověřit, zda je konkrétní cestovní kancelář pojištěna proti svému úpadku:

- požádat přímo v cestovní kanceláři o předložení originálu či ověřené kopie uzavřené pojistné smlouvy platné pro příslušný rok,
- na webových stránkách jednotlivých pojišťovacích institucí, které jsou oprávněny pojišťovat cestovní kanceláře, kde jsou seznamy pojištěných CK uveřejněny a průběžně aktualizovány,
- na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR. [1, 13]

2.3.1. Pojistné plnění

Nebude-li zákazníkovi poskytnuta doprava z místa pobytu v zahraničí zpět do naší vlasti, poskytne pojišťovna plnění okamžitě po ověření pravdivosti oznámení pojistné události ve formě zabezpečení dopravy z místa pobytu do ČR, ale i nezbytné ubytování a stravování do doby odjezdu, a to i v případě, že se pojišťovacímu subjektu nepodaří do 12 hodin po oznámení škodné události průkazně ověřit u odpovědného zástupce cestovní kanceláře, že nastala pojistná událost. Pojišťovna zabezpečuje repatriaci prostřednictvím své asistenční služby. Neprokáže-li následné šetření pojišťovny, že došlo k pojistné události, musí CK uhradit pojistiteli vše, co plnil.

Je-li občan dostatečně solventní a zajistí-li si dopravu včetně ubytování a stravování na vlastní náklady a teprve následně obdrží finanční kompenzaci, bude mu poskytnuto plnění jen do výše, jakou by musela na tyto služby vynaložit pojišťovací instituce, jestliže by repatriaci zajišťovala sama. To znamená, že pokud si klient zkrachovalé „cestovky“ při návratu domů zaplatí v letadle sedadlo v business nebo first class, tak se nesmí „naivně“ domnívat, že mu pojistitel poskytne pojistné plnění v plné výši ceny této letenky.

V případě, že kancelář z důvodu svého úpadku nevrátí zákazníkovi zaplacenou zálohu nebo cenu zájezdu, neuskutečnil-li se zájezd či nevyrovná rozdíl mezi zaplacenou cenou zájezdu a cenou částečně poskytnutého zájezdu, uskutečnil-li se pouze zčásti, musí klient do šesti měsíců písemně oznámit vznik pojistné události a až po uplynutí této šestiměsíční

lhůty poskytnuté klientům CK pro uplatnění nároků dojde k pojistnému plnění. Kromě cestovní smlouvy je nutné pojistiteli předložit doklad o zaplacení plné ceny zájezdu, resp. zálohy, doklady o všech platbách spojených s pojistnou událostí, za něž bude osoba požadovat náhradu. Na základě oznámení škodné události poskytne pojišťovna plnění se započtením toho, co cestovní kancelář vrátila zákazníkům sama.

Výše pojistného plnění závisí na počtu podaných oznámení o pojistné události a výši pojistné částky. Pokud celkové nároky poškozených převýší pojistnou částku, na kterou byla cestovní kancelář pojištěna, bude každé poskytnuté plnění vzhledem ke sjednané pojistné částce poměrně sníženo. Jedním z důvodů, proč může v některých případech škoda převýšit pojistnou částku, může být podpojištění, tzn. uvedení výrazně nižších tržeb z prodeje zájezdů než je jejich skutečná výše, což může být dle mého názoru důsledkem jen toho, že CK poskytla nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v dotazníku, který vyplňovala před uzavřením pojistné smlouvy. V opačném případě je vyplaceno plnění v plné výši.

Pojišťovna nesmí odmítnout poskytnout pojistné plnění nebo snížit jeho výši, dozví-li se po pojistné události, že CK poskytla vědomě nepravdivé, resp. neúplné podklady, jež byly podstatné pro uzavření pojistné smlouvy. Ale náhradu škody je samozřejmě oprávněna vymáhat na dané cestovní kanceláři.

Pojišťovací subjekty musí dle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví na pojistné plnění, které vyplývá z povinného pojištění cestovních kanceláří proti jejich úpadku, vytvářet rezervy. [1]

2.3.2. Pojistná částka a pojistné

Výše sjednané pojistné částky v pojistné smlouvě musí činit minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. Ovšem mají-li být tyto tržby nižší než v předchozím roce, tak na pojistnou částku alespoň 30 % tržeb v předcházejícím roce. V době, kdy

se teprve na znění zákona pracovalo, se předpokládalo, že pojistná částka by měla být sjednána ve výši alespoň 50 % ročních plánovaných tržeb, resp. loňských tržeb. [1]

Velikost pojistné částky je jedním z kritérií, které ovlivňují výši pojistného. Za druhé pojistné stanovené pojistitelem závisí na pravděpodobnosti vzniku pojistné události, tj. na ohodnocení rizika, které je dáno cílovými zeměmi pořádaných zájezdů, způsobem dopravy a výší vybíraných záloh. Dalšími standardními faktory, které mají vliv na stanovenou výši pojistného, jsou struktura majetku, likvidita, ukazatele hospodaření a správné ohodnocení bonity a finanční situace jednotlivých cestovních kanceláří.

Cenu tohoto povinného pojištění nesou klienti cestovních kanceláří, protože pojistné nelze zahrnout do nákladů, a proto je jeho výše rozdělena mezi jednotlivé zákazníky a je součástí ceny každého prodaného zájezdu. Pokud by cestovní kancelář nechtěla, aby pojistné zvyšovalo cenu jejích zájezdů, musela by ho uhradit ze svého zisku, což považuji za nepravděpodobné.

2.3.3. Spoluúčast

„Cestovka" se vždy určitou částkou podílí na plnění z pojistné události. Způsob úhrady této spoluúčasti, její zúčtování, podmínky jejího použití a případy, kdy je pojišťovací subjekt povinen její nepoužitou část vrátit pojistníkovi, stanoví všeobecné pojistné podmínky. Podle zákona výše spoluúčasti nesmí být nižší než 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. [1]

Složit spoluúčast a uhradit pojistné ve prospěch účtu pojišťovny musí podnikatelský subjekt ještě před podáním žádosti o vydání koncesní listiny. Žadatel o koncesi tuto skutečnost prokazuje místně příslušnému živnostenskému úřadu předložením výpisu z účtu.

2.3.4. Zánik pojištění

Jak cestovní kancelář, tak i pojišťovna musí neprodleně sdělit Ministerstvu pro místní rozvoj, že došlo k zániku pojištění, rovněž musí ministerstvo informovat o závažných nedostatcích ve finančním hospodaření CK, pokud by mohly vést k zániku pojištění. Pojistitel musí oznámit i vznik pojistné události a v souvislosti s ní poskytnout pojistné plnění. [1]

2.4. Cestovní smlouva

Před samotným uzavřením cestovní smlouvy musí cestovní kancelář v katalogu či jiným za to prokazatelným způsobem pravdivě, srozumitelně, úplně a řádně oznámit skutečnosti, které by mohly ovlivnit zájemce při rozhodování o koupi zájezdu, především:

- termín počátku a konce zájezdu,
- cenu zájezdu, časový rozvrh plateb a výši zálohy,
- případy, při kterých je klient povinen zaplatit odstupné při odstoupení od smlouvy a jeho výši,
- místo určení cesty nebo pobytu,
- druh dopravního prostředku,
- ubytování,
- stravování,
- předpokládanou trasu cesty, včetně časů a míst zastávek,
- pasové a vízové požadavky pro občany ČR a zdravotní formality, jež jsou nezbytné pro cestu a pobyt, a obvyklé ceny a lhůty pro jejich vyřízení,
- zda je pro uskutečnění zájezdu vyžadováno určité minimální množství účastníků a termín, do kterého musí být nejpozději klientům dáno na vědomí, že požadovaného množství osob nebylo dosaženo a že se zájezd ruší,
- rozsah pojištění zákazníka, podmínky pro uplatnění jeho nároku a pojistitele, s nímž má uzavřeno pojištění,
- program v místě pobytu,
- lhůtu, v níž může zákazník oznámit, že se zájezdu místo něho zúčastní jiná osoba,

- podmínky, které musí účastník zájezdu splňovat, jsou-li důvody pro jejich stanovení,
- možnost sjednat individuální pojištění zákazníka pro cesty a pobyt, včetně pojištění pro případ, že osobě vzniknou náklady s odstoupení od cestovní smlouvy, není-li už toto pojištění zahrnuto v ceně zájezdu.

Smluvními partnery jsou vždy cestovní kancelář a zájemce o koupi zájezdu. Pokud při prodeji vystupuje i cestovní agentura, tak její úloha je pouze zprostředkovatelská. Uzavřením cestovní smlouvy se CK zavazuje, že zákazníkovi poskytne zájezd, ten se zase zavazuje, že za to zaplatí smluvenou cenu. Jedno vyhotovení cestovní smlouvy obdrží klient spolu s dokladem o pojištění cestovní kanceláře vystavený pojistitelem.

Cestovní smlouva je vždy písemná a musí obsahovat zákonem stanovené údaje, které jsou téměř totožné s informacemi, se kterými musí cestovní kancelář zájemce o koupi zájezdu seznámit před uzavřením smlouvy, ale i některé další skutečnosti, které ovšem nejsou pro tuto diplomovou práci vůbec podstatné, protože ta je především zaměřena na smluvní vztah mezi cestovní kanceláří a pojišťovnou a ne kanceláří a jejími klienty. [1]

3. POOL PRO POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE

Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, zavedl povinné pojištění, a to pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, které chrání spotřebitele (zákazníky CK) před nepříznivými dopady insolvence cestovní kanceláře. Během prvních tří let bylo možné toto pojištění sjednat jen u pojistitelů sdružených v Poolu pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, kterému je věnována tato kapitola, nebo u Zürich Pojišťovny či Cestovní pojišťovny ADRIA Way.

Pojišťovací pool je sdružení více pojistitelů, kteří společně kryjí rizika velkého rozsahu nebo rizika nebezpečné povahy. Všichni pojistitelé vkládají své pojistné smlouvy do poolu a tím se vytváří rozsáhlejší pojistný kmen, z něhož je v případě vzniku pojistné události vyplaceno pojistné plnění. Každý pojistitel se podílí na krytí pojistných plnění podílem, jenž odpovídá jeho přínosu do poolu. Správou pojistného poolu je pověřen některý ze členů či společně vytvořený orgán, tzv. poolová kancelář. [5]

3.1. Vedoucí pojistitel, členové a kancelář poolu

Z důvodu absence důvěryhodných statistik o podnikání cestovních kanceláří, nepřehledné situace v cestovním ruchu a opatrnosti zajišťoven, které neměly zájem poskytnout zajištění jednotlivým pojišťovnám samostatně, se devět pojišťoven, a to:

- Allianz pojišťovna, a. s.,
- Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.,
- Česká pojišťovna, a. s.,
- ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB (dříve IPB pojišťovna, a. s.),
- Generali Pojišťovna, a. s.,
- Komerční pojišťovna, a. s.,
- Kooperativa pojišťovna, a. s.,
- Pojišťovna České spořitelny, a. s., (dříve ČS-Živnostenská pojišťovna, a. s.) a
- UNIQA pojišťovna, a. s., (dříve Česko-rakouská pojišťovna, a. s.)

rozhodlo, že se sdruží a tento produkt budou nabízet formou poolu, což jim bylo umožněno i Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, který jim ve veřejném zájmu udělil výjimku ze zákazu dohody narušující hospodářskou soutěž na dobu dvou let. Pool má totiž povahu kartelu, proto bylo nutné získat tuto výjimku. Nejprve však musely příslušné pojišťovny obdržet v té době od Ministerstva financí povolení k provozování tohoto pojištění. Dne 16. 1. 2001 podepsali zástupci daných pojišťoven smlouvu o spolupráci a schválili statut poolu.

Vedoucím pojistitelem se stala Generali Pojišťovna, a. s., a kanceláří poolu, která zajišťovala organizační, technické a provozní zabezpečení pojištění a likvidaci pojistných událostí, byla Evropská Cestovní Pojišťovna, a. s., která je členem Mezinárodní asociace evropských cestovních pojišťoven, ta ovšem nebyla přímým členem Poolu pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. [5]

3.2. Činnost poolu během tří let jeho existence

Jestliže se cestovní kancelář rozhodla uzavřít pojistnou smlouvu s poolem a ne s Pojišťovnou Zürich nebo Cestovní pojišťovnou ADRIA Way, mohla tak učinit prostřednictvím jakéhokoliv člena poolu.

V prvním pojistném období, tj. v roce 2001, bylo uzavřeno 951 pojistných smluv s různými cestovními kancelářemi od těch nejmenších až po ty největší. V 62 případech došlo k zániku pojištění z důvodu nezaplacení prvního pojistného a 40 pojistných smluv zaniklo dohodou.

V první polovině prvního pojistného období tvořily největší skupinu pojištěných malé cestovní kanceláře s průměrnými ročními tržbami z prodeje zájezdů kolem 350 tis. Kč. Jejich protipólem byly velké CK s průměrnými ročními tržbami zhruba 516 mil. Kč.

Graf č. 2: Procentní podíl CK, které uzavřely pojistnou smlouvu s poolem

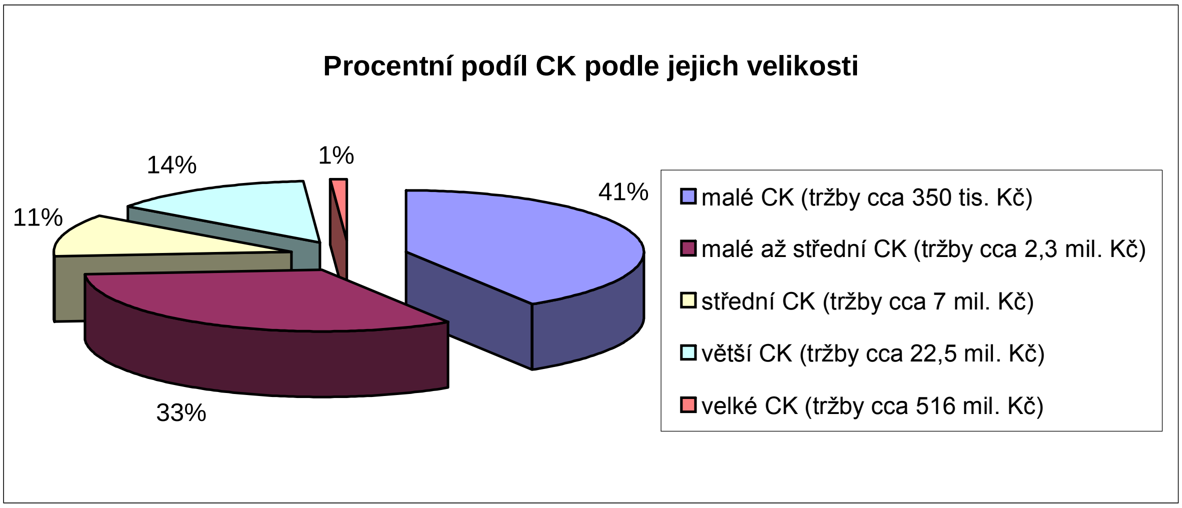

Zdroj: *Pojistný obzor*. Č. 6. Praha: Česká asociace pojišťoven. 2001. ISSN 0032-2393.

Osm největších cestovních kanceláří s ročními tržbami nad 100 mil. Kč, které představovaly 40 % trhu, uhradilo 19 % z celkového pojistného a 638 CK s tržbami nižšími než 5 mil. Kč představujících 8 % trhu se podílelo na celkovém pojistném 7 %.

V tomto prvním pojistném období došlo ke třem pojistným událostem. Klientům všech těchto cestovních kanceláří, kteří uplatnili svůj nárok, poskytl pool plnění v plné výši, jelikož pojistná částka vždy postačovala ke 100% odškodnění.

V druhém roce trvání výjimky udělené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže bylo u poolu pojištěno více než 900 cestovních kanceláří a v tomto druhém pojistném období musel pool vypořádat čtyři pojistné události.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže udělil pojistitelům tvořících pool výjimku ze zákona o ochraně hospodářské soutěže při spolupráci při poskytování pojistného produktu pojištění záruky pro případ úpadku CK na dobu dvou let. Aby Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře mohl toto pojištění nabízet i v dalším roce, musel požádat úřad o prodloužení doby trvání výjimky ze zákazu dohody o společném postupu pojistitelů. Výjimka byla o rok prodloužena.

Ve třetím roce fungování pojistného poolu u něho bylo pojištěno 900 cestovních kanceláří a nastalo pět pojistných událostí.

Pojistitelé sdružení v poolu měli zájem, aby jejich spolupráce ve formě poolu trvala i v dalším období a z toho důvodu zaslali do Brna návrh na zahájení správního řízení ve věci dalšího prodloužení výjimky. Návrh podpořily obě asociace cestovních kanceláří (Asociace cestovních kanceláří České republiky a Asociace českých cestovních kanceláří a agentur) i Ministerstvo pro místní rozvoj. Tentokrát byl ovšem návrh rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zamítnut. V důsledku toho, že ke dni 31. 12. 2003 zanikla daná výjimka, na jejímž základě mohl Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře vykonávat svou činnost, byly všechny pojistné smlouvy uzavřené poolem ke konci pojistného období, tj. k 31. 12. 2003, vypovězeny. V souladu s všeobecnými pojistnými podmínkami pojištění záruky pro případ úpadku CK byla cestovním kancelářím vrácena nepoužitá spoluúčast, smluvený výnos z této spoluúčasti a provedeno zaúčtování pojistného. [5]

3.3. Výhody poolu

Z pohledu pojišťovacích institucí bylo za hlavní výhodu sdružení v poolu považováno rozložení a minimalizace přijatého rizika, snadnější získání kvalitního zajištění v zahraničí, snížení správních nákladů a také posílení právní a finanční jistoty klientů cestovních kanceláří.

Spolupráce pojišťoven v rámci poolu znamenala přínos i pro samotné odvětví cestovního ruchu. Jen díky němu mohla většina cestovních kanceláří splnit základní zákonnou podmínku stanovenou zákonem č. 159/1999 Sb., a to sjednat povinné pojištění pro případ jejich úpadku. Pojistitelé využívali jejich sdružené síly a know-how, objektivně přistupovali ke všem cestovním kancelářím bez ohledu na jejich velikost, individuálně ohodnocovali rizikovost jednotlivých cestovních kanceláří a využívali kvalitní a flexibilní asistenční službu Evropské Cestovní Pojišťovny s celosvětovou působností. [5]

3.4. Zürich Pojišťovna a Cestovní pojišťovna ADRIA Way

V době, kdy existoval Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, si mohly „cestovky“ sjednat dané pojištění i u Zürich Pojišťovny (později Union pojišťovny) či Cestovní pojišťovny ADRIA Way, družstvo. Přesto se nejvíce klientů obrátilo právě na již zmíněný pool.

Pojišťovna Zürich poskytovala pojištění CK samostatně z toho důvodu, že nebyla členem České asociace pojišťoven, jež se na přípravách poolu podílela. Portfolio Zürich Pojišťovny tvořilo asi 80 cestovních kanceláří, protože tato pojišťovací instituce nesjednávala pojištění:

- se subjekty, jejichž tržby nepřesáhly hranici 5 mil. Kč a
- se začínajícími CK. [5]

3.5. Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein VVaG

Ještě dříve než u nás vznikl Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, existoval už u našich západních sousedů v Německu Německý spolek pro zabezpečení cen zájezdů (Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein - DRS), u něhož mohly a stále mohou cestovní kanceláře sjednávat pojištění pro případ své insolvence, jelikož na německém trhu působí dodnes. Likvidací vzniklých pojistných událostí se zabývá Europäische Reiseversicherung v Mnichově.

Podle § 651 k odst. 6 německého občanského zákoníku se pojištění nevztahuje stejně jako u nás na zájezdy nepřesahující 24 hodin a na zájezdy, jejichž součástí není ubytování přes noc. Německá právní úprava se však od české liší tím, že stanovuje i minimální cenu zájezdu, na nějž se pojištění proti úpadku cestovní kanceláře vztahuje. Zájezd není pojištěn, jestliže jeho cena nepřesáhne částku 75 EUR. Dříve než v Německu bylo přijato euro, byla nejnižší cena zájezdu stanovena ve výši 150 DM.

Další odlišnost německé a české legislativy spočívá v tom, že německá cestovní kancelář může svou povinnost navrácení ceny zájezdu či uhrazení nezbytných nákladů při repatriaci účastníků zájezdu vyplývající z její platební neschopnosti zajistit uzavřením pojistné smlouvy s pojišťovnou, která je oprávněna uzavírat daný druh pojištění, nebo příslibem placení od peněžního ústavu. [2, 12]

4. POJIŠŤOVNY NABÍZEJÍCÍ POJIŠTĚNÍ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

V souvislosti se zánikem výjimky ze zákona o ochraně hospodářské soutěže povolené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže mohou od 1. 1. 2004 uzavírat cestovní kanceláře pojistné smlouvy už jen s jednotlivými pojišťovacími institucemi, bývalými členy Poolu pro pojištění záruky pro případ úpadku CK, nikoliv s poolem samotným, ten již od uvedeného data neexistuje.

4.1. Pojišťovny s povolením od ČNB

V současné době vlastní povolení provozovat pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře podle zákona č. 159/1999 Sb. od České národní banky všech devět pojistitelů, kteří byli sdruženi v poolu. Pro zopakování to jsou:

- Allianz pojišťovna, a. s.,
- Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.,
- Česká pojišťovna, a.s.,
- ČSOB Pojišťovna, a. s.,
- Generali Pojišťovna, a. s.,
- Komerční pojišťovna, a. s.,
- Kooperativa pojišťovna, a. s.,
- Pojišťovna České spořitelny, a. s., a
- UNIQA pojišťovna, a. s. [15]

Přestože všechny uvedené pojišťovny byly a stále jsou oprávněné provozovat dané pojištění, tak ho v roce 2004 nabízelo pouze pět pojišťovacích institucí, a to ČPP, ČP, Generali, Kooperativa a pojišťovna UNIQA. Zbylé pojišťovací subjekty nemohly toto pojištění nadále provozovat nejspíše z důvodu neschopnosti samostatně si obstarat odpovídající zajištění. V roce 2004 se mírně zvýšily ceny daného pojištění v důsledku toho, že zahraniční zajistitelé začali jednotlivým pojišťovnám poskytovat zajištění za méně výhodných podmínek, než měl svého času pool. Pojistitelé proto začali důsledněji vybírat

„cestovky“, které pojistí, jelikož si uvědomovali, že rizika nebudou již dělena mezi členy poolu, ale každá pojišťovna převzatá rizika ponese sama. Pojišťovací instituce stanovily tak tvrdé podmínky, že je každá třetí cestovní kancelář z celkového počtu 1.080 nesplňovala a Ministerstvo pro místní rozvoj oznámilo živnostenským úřadům kanceláře, které prodávaly zájezdy bez povinného pojištění, následně s nimi zahájily řízení o odebrání koncese. V roce 2004 pojistitelé nakonec pojistili 851 cestovních kanceláří, z nichž bylo 45 nově vzniklých, a v průběhu roku zaniklo celkem 153 kanceláří. [14]

V současnosti nalezneme pojistný produkt pojištění záruky pro případ úpadku CK v nabídce už jen čtyř pojistitelů z pěti na předchozí stránce jmenovaných. Tím, kdo pojištění přestal nabízet, byla pojišťovna Kooperativa.

Graf č. 3: Počet pojištěných CK u jednotlivých pojišťoven v roce 2004 a 2007

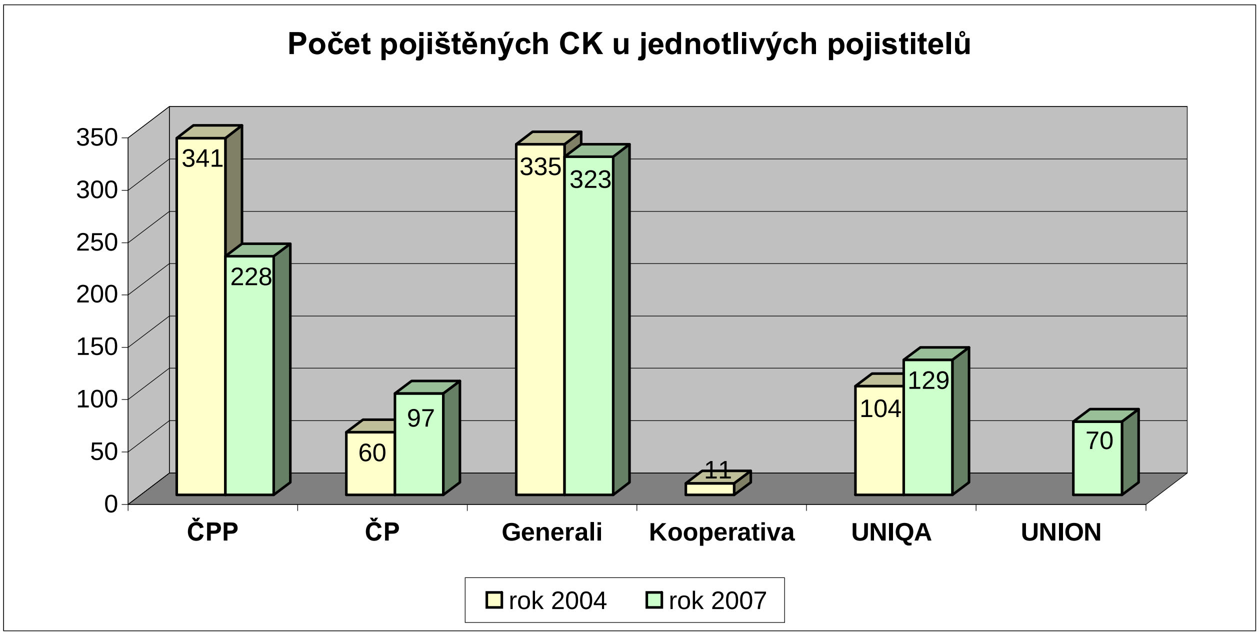

Zdroj: *Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.,* [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.cpp.cz>
Česká pojišťovna, a. s., [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.cpoj.cz>
Generali Pojišťovna, a. s., [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.generali.cz>
UNIQA pojišťovna, a. s., [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.uniqa.cz>
Union poisťovňa, a. s., [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.union.sk>
Lidové noviny [online]. [cit. 15. 3. 2007]. Dostupné z: <http://archiv.newton.cz>

Z grafu lze vyčíst, že nejvíce cestovních kanceláří bylo v roce 2004 pojištěno u České podnikatelské pojišťovny a nyní má nejvíce kanceláří sjednáno pojištění u pojišťovny Generali.

Nejznámější česká cestovní kancelář Čedok má uzavřenu pojistnou smlouvu s pojišťovnou UNIQA stejně jako další známé CK, které jsou v podvědomí českých občanů - EXIM TOURS, FIRO tour a STUDENT AGENCY. Seznamy pojištěných cestovních kanceláří u konkrétního pojišťovacího ústavu, který je oprávněn pojišťovat CK, lze nalézt na webových stránkách každé z pojišťoven i na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR. [17]

Sedmdesát CK z Čech a Moravy je pojištěno v zahraničí a jejich pojistitelem se stala slovenská Union poisťovňa, a. s. Z toho vyplývá, že v současné době splňuje 847 cestovních kanceláří povinnost uloženou zákonem č. 159/1999 Sb. v platném znění mít sjednáno pojištění záruky pro případ jejich úpadku.

V následujících dvou podkapitolách se zaměřím na specifika pojistného produktu pojištění cestovních kanceláří pouze dvou pojišťoven, České podnikatelské pojišťovny a pojišťovny UNIQA. Bylo totiž velice obtížné získat kontakty na příslušné zaměstnance centrál jednotlivých pojišťovacích institucí, kteří se problematikou daného pojištění v jednotlivých pojišťovnách zabývají, jelikož pojistnou smlouvu není možné uzavřít na pobočkách, ale jen na centrále každé z nich. Proto neprovedu komparativní analýzu tohoto produktu u všech čtyř pojistitelů, ale jen u dvou výše uvedených. O tomto produktu nabízeném Českou pojišťovnou a pojistitelem Generali se zmíním jen okrajově.

4.2. Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.

Česká podnikatelská pojišťovna provozuje povinné pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře na základě licence, která jí byla udělena Ministerstvem financí ČR dne 21. srpna 2000.

4.2.1. Uzavření pojistné smlouvy

Zájemce o pojištění musí nejprve vyplnit dotazník pro cestovní kancelář, jehož obsahem jsou základní údaje, údaje o činnosti a ekonomické údaje o cestovní kanceláři.

K vyplněnému dotazníku CK přiloží:

- platnou koncesní listinu, případně žádost o koncesi,
- výpis z obchodního rejstříku ne starší tří měsíců, eventuálně kopie návrhů na ještě neprovedené změny v obchodním rejstříku,
- účetní dokumenty, a to výkaz o majetku a závazcích (osoby, které vedou daňovou evidenci) nebo informace z účetní závěrky (osoby, které vedou účetnictví) za hospodářsky ukončené tři roky,
- fyzické osoby daňové přiznání včetně příloh,
- všeobecné podmínky účasti na zájezdech, vzor cestovní smlouvy,
- jmenný seznam delegátů v jednotlivých destinacích pro nadcházející pojistný rok s uvedením adresy a telefonního čísla,
- podnikatelský záměr (plán tržeb z prodeje zájezdů) a
- katalog zájezdů nové nebo minulé sezóny.

Vyplněné a požadované materiály předá potenciální klient odpovědným pracovníkům na centrále v Praze a nejdéle do čtrnácti dnů obdrží na základě poskytnutých podkladů vyhotovenou nabídku od České podnikatelské pojišťovny. Pokud se rozhodne nabídku akceptovat, zašle zpět potvrzený tiskopis a maximálně do deseti dnů mu bude vystavena smlouva, předány doklady, pojistka a certifikát na příslušný rok. Všechny uvedené dokumenty, které CK obdrží od ČPP, jsou uvedeny v přílohách této diplomové práce a vztahují se k praktickému příkladu, který je předposlední kapitolou práce. [9]

Součástí uzavřené pojistné smlouvy jsou samozřejmě také všeobecné pojistné podmínky, a proto na několika následujících stránkách uvedu skutečnosti vyplývající z platných všeobecných pojistných podmínek k povinnému pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře, ovšem skutečnosti, jež jsou shodné s obsahem zákona č. 159/1999 Sb.,

o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, vynechám, jelikož ty byly obsahem druhé kapitoly.

4.2.2. Pojistné

Pojistné za toto pojištění je pojistným jednorázovým, stanoveným na celou dobu, na kterou bylo pojištění sjednáno. Minimální výše pojistného činí 25.000 Kč. Pojistné je splatné dnem počátku pojištění, nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak. V té lze totiž dohodnout, že jednorázové pojistné bude uhrazeno v dohodnutých splátkách a v tomto případě si může ČPP účtovat přirážku v procentech k ročnímu pojistnému. Z toho vyplývá, že frekvence placení pojistného je roční. Pojistné lze uhradit ve splátkách pouze v případě, je-li vyšší než 80.000 Kč.

Pojistné je stanoveno na základě ohodnocení rizika, výše limitu pojistného plnění a podle výše spoluúčasti pojistníka na pojistné události. Pokud je CK v prodlení s placením pojistného, vzniká pojistiteli právo dlužné pojistné a úroky z prodlení odečíst z nevyčerpané částky spoluúčasti a z jejích výnosů. K tomu může ČPP požadovat i upomínací poplatek. [6]

U pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře nelze vůbec mluvit o využívání systému bonusů a malusů, ale pojistné lze snížit, pokud má CK u České podnikatelské pojišťovny sjednáno:

- jiné pojištění nebo
- rámcové cestovní pojištění, které zahrnuje pojištění léčebných výloh a sdružené cestovní pojištění (tzn. úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti a pojištění zavazadel).

4.2.3. Spoluúčast

CK je povinna složit ve lhůtě stanovené v pojistné smlouvě na účet ČPP částku spoluúčasti v penězích, pokud není ve smlouvě dohodnut jiný způsob spoluúčasti CK na pojistné události (např. bankovní garance). Na rozdíl od pojistného spoluúčast splácet nelze.

V případě vzniku pojistné události je na pojistné plnění přednostně použita spoluúčast složená na účtu pojišťovny a pojišťovací ústav je povinen do třiceti dnů od čerpání spoluúčasti předložit pojistníkovi písemnou zprávu o tomto čerpání. Tím dojde ke snížení částky spoluúčasti pod minimální výši dohodnutou v pojistné smlouvě a CK ji musí doplnit na tuto minimální výši nejpozději do šesti týdnů ode dne, kdy obdržela informaci o jejím čerpání. Jestliže tak neučiní, pojištění uplynutím stanovené lhůty zanikne.

Toto povinné smluvní pojištění může zaniknout i:

- uplynutím doby, na kterou bylo sjednáno,
- písemnou dohodou smluvních stran,
- zánikem či pozastavením živnostenského oprávnění pojistníka k provozování CK,
- dnem úmrtí fyzické osoby – výhradního vlastníka nebo výhradního jednatele CK,
- zánikem pojistníka – právnické osoby – pravomocným rozhodnutím soudu o jeho výmazu z obchodního rejstříku,
- písemnou výpovědí do dvou měsíců po uzavření pojistné smlouvy, výpovědní lhůta je osmidenní a začíná běžet dnem následujícím po jejím doručení druhé straně, jejím uplynutím pojištění zaniká,
- odstoupením ČPP od pojistné smlouvy, zodpověděla-li CK při sjednávání pojištění úmyslně nebo z nedbalosti nepravdivě či neúplně písemné dotazy pojistitele, jestliže při pravdivém a úplném zodpovězení dotazů by pojistnou smlouvu neuzavřel, toto právo může uplatnit do dvou měsíců ode dne, kdy se o skutečnosti dozvěděl, obdobně to platí i při změně smlouvy,
- písemnou výpovědí doručenou nejdéle do tří měsíců ode dne doručení oznámení o pojistné události, výpovědní lhůta jeden měsíc běží ode dne doručení výpovědi a jejím uplynutím pojištění zaniká,

- dnem následujícím po marném uplynutí lhůty (min. 1 měsíc) stanovené ČPP v upomínce k zaplacení pojistného nebo její části doručené CK, upomínka musí obsahovat upozornění na zánik pojištění, nedojde-li k zaplacení dlužného pojistného, lhůtu lze před jejím marným uplynutím prodloužit,
- neuhrazením splátky spoluúčasti v termínu a výši stanovené v pojistné smlouvě či nedoplněním spoluúčasti na minimální výši sjednanou v pojistné smlouvě do šesti týdnů od obdržení zprávy ČPP o čerpání spoluúčasti.

Pojišťovací instituce je povinna do třiceti dnů po zániku důvodu složení spoluúčasti předložit CK její písemné zúčtování a převést na účet pojistníka výnos z nepoužité částky spoluúčasti. Zanikne-li pojištění po pojistné události, vrátí ČPP zbývající částku včetně úroků z uložené spoluúčasti CK do třiceti dnů po poskytnutí pojistného plnění všem oprávněným osobám, jež uplatnily nárok na pojistné plnění. [6]

4.2.4. Vznik pojištění

Pojištění začíná platit následující den po dni uzavření pojistné smlouvy. Pokud ale CK nepředloží ČPP pravomocné rozhodnutí o udělení koncese ve lhůtě dvou měsíců od uzavření pojistné smlouvy, platnost smlouvy od počátku zaniká.

Účinnost pojištění je podmíněna splněním dvou předpokladů:

- zaplacením pojistného a složením spoluúčasti a
- nabytím právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Pojištění se sjednává na dobu neurčitou s pojistným obdobím jednoho roku, tzn. dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců, nestanoví-li pojistná smlouva jinak. Uplynutím pojistného období pojištění zanikne, pokud jedna ze smluvních stran minimálně šest týdnů před jeho uplynutím sdělí druhé straně, že nemá zájem na dalším trvání pojištění. [6]

4.2.5. Práva a povinnosti pojistitele

Pojišťovna je povinna:

- předat CK pojistku a doklad určený zákazníkům, který obsahuje označení pojistitele, podmínky pojištění a způsob oznámení škodné události,
- odvádět pojistníkovi na účet výnosy z nepoužité částky na pojistné plnění,
- vrátit na účet CK nepoužitou spoluúčast,
- po oznámení škodné události provést bezodkladně šetření této události,
- umožnit pojistníkovi a oprávněným osobám nahlédnout do spisových materiálů týkajících se pojistné události s možností pořídit si kopii nebo opis,
- vrátit „cestovce“ a oprávněným osobám doklady, které si vyžádají a
- projednat s oprávněnými osobami výsledky šetření či jim je sdělit.

ČPP má právo při vzniku pojistné události použít přednostně na výplatu pojistného plnění spoluúčast složenou na jeho účtu. Též může žádat náhradu nákladů nebo škody, pokud v příčinné souvislosti s porušením některé z povinností CK nebo oprávněné osoby vznikne pojišťovně škoda nebo marně vynaloží náklady, má ČPP právo na úhradu těchto nákladů nebo škody proti osobě, jenž škodu způsobila či vyvolala vynaložení nákladů. [6]

4.2.6. Práva a povinnosti pojistníka

Z uzavřené pojistné smlouvy vyplývají určité povinnosti i pro druhou stranu smluvního vztahu, jíž je pojistník. Uvedené body charakterizují, co všechno musí pojistník splnit vůči České podnikatelské pojišťovně:

- předložit ČPP nebo jím pověřeným osobám nejen před uzavřením pojistné smlouvy, ale i v době trvání pojištění všechny doklady, které souvisí s pojištěním zájezdů a týkají se jeho hospodaření a finanční situace, zejména finanční a majetkovou bilanci hospodaření za uplynulá období, podnikatelský záměr včetně obchodního plánu, popřípadě další doklady a údaje vyžádané pojistitelem, a podat k nim vysvětlení,
- uhradit a složit na její účet pojistné a částku spoluúčasti ve výši a lhůtách dohodnutých ve smlouvě,

- po celou dobu trvání pojištění udržovat spoluúčast minimálně ve výši dohodnuté v pojistné smlouvě,
- předložit písemné jmenování svého odpovědného zástupce pro nepřetržitý kontakt s pojistitelem,
- oznámit bez zbytečného odkladu každé zvýšení pojistného nebezpečí, o kterém se dozví a které nastalo po uzavření pojistné smlouvy, především změnu skutečností, na něž byl při sjednávání pojištění tázán, a změnu odpovědné osoby,
- neprodleně oznámit nebezpečí vzniku pojistné události a po konzultaci s ČPP provádět účelná opatření k jejímu zamezení,
- oznámit bez zbytečného odkladu všechny podstatné změny týkající se pojištěného nebezpečí:
    - zhoršení stavu majetku a platební schopnosti,
    - jednání ohledně úvěrů, poskytování záruk na movitý i nemovitý majetek třetím osobám,
    - sloučení, splynutí podniku, rozdělení či prodej a převod svých akcií nebo obchodovatelných podílů,
- oznámit, že totožné pojištění sjednal s jiným pojistitelem, přičemž musí sdělit obchodní jméno této pojišťovny, výši pojistné částky a rozsah pojištění,
- nastane-li škodná událost, učinit nutná opatření, aby škoda byla minimální a postupovat v souladu s pokyny ČPP,
- písemně oznámit, že došlo k úpadku,
- podat pravdivé vysvětlení o vzniku škodné události a jejích následcích, předložit potřebné doklady, umožnit pojistiteli pořídit kopie dokladů a samozřejmě také umožnit šetření, která jsou nezbytná, aby mohlo být posouzeno, zda se jedná o pojistnou událost a jaké jsou nároky oprávněných osob na pojistné plnění,
- neprodleně ohlásit orgánům činným v trestním řízení důvodné podezření, že došlo k trestnému činu v souvislosti s pojistnou událostí,
- sdělit ČPP, že v souvislosti s pojistnou událostí bylo proti němu nebo jeho zaměstnanci zahájeno trestní řízení a informovat ji o průběhu a výsledcích řízení,
- zabezpečit vůči jinému právo na náhradu škody či obdobné právo a
- v případě prodlení placení pojistného a spoluúčasti uhradit pojišťovně úrok z prodlení.

Cestovní kancelář má povinnosti nejen vzhledem k ČPP, ale i ke svým klientům. Musí je informovat o rozsahu a podmínkách sjednaného pojištění (o rozsahu pojistného plnění, podmínkách pro uplatnění nároku na pojistné plnění) a předat jim doklad o sjednání tohoto pojištění. [6]

Bohužel se mi nepodařilo získat informace nebo statistiky týkající se údajů, kolik cestovních kanceláří v průběhu let s ČPP uzavřelo pojištění pro případ jejich úpadku, kolik z nich se do úpadku skutečně dostalo a jaká byla výše poskytnutých pojistných plnění, protože se jedná o tajné materiály.

4.3. UNIQA pojišťovna, a. s.

Pojišťovna UNIQA, člen UNIQA Group Austria, nabízí povinné smluvní pojištění cestovních kanceláří pro případ úpadku ve spolupráci s renomovanými zahraničními zajišťovnami a společností FIDUCIA, s. r. o., která je vlastníkem licence k provozování činnosti pojišťovacího a zajišťovacího makléře.

Produkt pojišťovny UNIQA je určen cestovním kancelářím, jejichž roční tržby z prodeje zájezdů činí minimálně 10 mil. Kč a podnikají v oblasti cestovního ruchu alespoň tři roky. Podle kritéria ročních tržeb lze usuzovat, že pojišťuje střední a větší cestovní kanceláře, čímž se liší od České podnikatelské pojišťovny, protože ta podobné omezení nemá a při uzavírání pojistných smluv nepreferuje žádné cestovní kanceláře z hlediska jejich tržeb. [17]

4.3.1. Uzavření pojistné smlouvy

V případě zájmu cestovní kanceláře o zpracování nezávazné cenové nabídky společností FIDUCIA musí CK stejně jako u ČPP vyplnit dotazník k pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. Dotazník UNIQA pojišťovny se svým obsahem liší od dotazníku České podnikatelské pojišťovny, což může čtenář sám porovnat, protože oba

dva tvoří přílohu mé diplomové práce. Kromě samotného dotazníku jsou pro provedení důkladné finanční analýzy a stanovení nezávazné nabídky nutné i další podklady jako:

- výsledky hospodaření za poslední tři roky (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, příloha účetní závěrky, výkaz cash flow),
- kopie daňového přiznání také za poslední tři roky,
- zpráva auditora včetně komentáře, pokud byl audit proveden,
- katalog služeb, ceník a obchodní podmínky CK,
- kopie koncesní listiny a
- aktuální výpis z obchodního rejstříku. [17]

Po obdržení nezávazné nabídky na pojištění záruky se cestovní kancelář rozhodne, zda má zájem uzavřít pojistnou smlouvu s pojišťovnou UNIQA, která bude obsahovat:

- pojistnou částku,
- výši pojistného,
- způsob placení pojistného a jeho splatnost,
- výši spoluúčasti, její splatnost a způsob vyúčtování,
- dobu trvání pojištění,
- pojistné období,
- označení, že jde o škodové pojištění a
- způsob hlášení pojistné události. [7]

Nezbytnou součástí smlouvy jsou všeobecné pojistné podmínky, které v mnoha bodech „kopírují“ zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, a v mnohém jsou podobné všeobecným pojistným podmínkám České podnikatelské pojišťovny, proto nebudu jejich obsah nijak zvlášť podrobně rozebírat. Jejich kompletní znění si lze přečíst v příloze č. 10.

4.3.2. Pojistné

Pojistné je každé cestovní kanceláři stanoveno individuálně podle ohodnocení pojistného rizika, výše pojistné částky a spoluúčasti pojistníka na pojistné události, je splatné

jednorázově k počátku pojistného období. UNIQA na rozdíl od České podnikatelské pojišťovny neakceptuje področní splátky, jelikož dojde-li u tohoto pojištění k pojistné události, je logické, že k úhradě dlužného pojistného za poskytnutou pojistnou ochranu již nikdy nedojde.

Trvá-li pojištění i po uplynutí sjednaného pojistného období, je CK povinna neprodleně sdělit pojišťovně UNIQA každou změnu v podkladech, které byly rozhodující pro výpočet pojistného za předchozí pojistné období.

Zanikne-li pojištění před koncem sjednané doby pojištění, má pojišťovací ústav právo na pojistné do zániku pojištění. Byl-li důvodem zániku pojištění před uplynutím sjednané doby pojištění vznik pojistné události, náleží pojišťovně pochopitelně celé pojistné za dané pojistné období. [7]

4.3.3. Spoluúčast

Pojišťovna UNIQA ve srovnání s ČPP obvykle požaduje kromě základní spoluúčasti i určité dodatečné zajištění pro období hlavní sezóny formou tzv. dodatečné spoluúčasti, čímž je výrazně sníženo pojistné. Cestovní kancelář, která se specializuje na prodej letních zájezdů, bude mít složenou dodatečnou spoluúčast na účtu pojistitele v období zhruba od začátku května do konce září.

Nabídky obou pojišťoven jsou si podobné. Jediné, ale podstatné rozdíly v popsaném produktu nabízeném Českou podnikatelskou pojišťovnou a pojišťovnou UNIQA shledávám v pojistném, spoluúčasti a v tom, je-li produkt určen pro jakoukoli cestovní kancelář, nebo zda musí splňovat určité kritérium ohledně jejích ročních tržeb a doby podnikání v oblasti cestovního ruchu. To vše jsem již zdůraznila a další skutečnosti jako vznik pojištění, práva a povinnosti pojišťovací instituce a pojistníka atd. jsou zcela identické se skutečnostmi uvedenými v podkapitole o ČPP, proto je zde nebudu znovu uvádět. Dle mého názoru by to bylo zcela zbytečné a pro čtenáře zřejmě i unavující.

4.4. Česká pojišťovna, a. s.

V současné době má s Českou pojišťovnou uzavřenu pojistnou smlouvu 97 cestovních kanceláří, což představuje 50procentní nárůst oproti roku 2005, kdy pojistila „jen“ 62 cestovních kanceláří.

Ke dni 10. 8. 2006 se dostala do úpadku cestovní kancelář ASOTOUR, s. r. o., která měla sjednáno pojištění právě s Českou pojišťovnou. Při likvidaci této pojistné události ČP spolupracuje s asistenční službou EUROALARM Assistance Prague, s. r. o. [10]

4.5 Generali Pojišťovna, a. s.

Posledním pojišťovacím ústavem působícím na českém pojistném trhu a nabízejícím pojistný produkt pojištění záruky pro případ úpadku CK je Generali pojišťovna, jejíž pojistný kmen obsahuje nejvíce pojištěných cestovních kanceláří.

Při správě tohoto pojištění spolupracuje s Evropskou Cestovní Pojišťovnou, která je kanceláří pojistitele. Stejnou funkci plnila ve své době i pro Pool pro pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. [11]

5. MODELOVÝ PŘÍKLAD POJIŠTĚNÍ FIKTIVNÍ CESTOVNÍ KANCELÁŘE

Na následujících stránkách se zaměřím na praktickou část mé diplomové práce, kterou tvoří modelový příklad pojištění fiktivní cestovní kanceláře Olymp, s. r. o. Nejprve uvedu stručnou charakteristiku této CK včetně všech jejích finančních a ekonomických ukazatelů, na základě nichž bude stanovena výše pojistné částky, spoluúčasti a pojistného dvěma ze čtyř pojišťovacích ústavů působících na českém pojistném trhu a nabízejících tento pojistný produkt, konkrétně:

- Českou podnikatelskou pojišťovnou, a. s., a
- pojišťovnou UNIQA, a. s.

Jak jsem již uvedla v předchozí kapitole, nebylo snadné získat kontakty na příslušné zaměstnance centrál jednotlivých pojišťovacích institucí, kteří se problematikou pojištění cestovních kanceláří v jednotlivých pojišťovnách zabývají, jelikož pojistnou smlouvu není možné uzavřít na pobočkách, ale jen na centrále každé z nich. Z tohoto důvodu v modelovém příkladu porovnám nabídky na pojištění kauce pro případ úpadku CK jen od dvou výše uvedených pojišťoven a ne všech čtyř působících v rámci českého pojistného trhu.

5.1. Charakteristika CK Olymp a jejích finančních a ekonomických ukazatelů

Cestovní kancelář Olymp, s. r. o., nabízí svým klientům autobusové pobytové zájezdy v Řecku, kde se orientuje na čtyři letoviska:

- Chalkidiki,
- Lefkadu,
- Olympskou riviéru a
- Pargu.

Zájezd tvoří dvě služby - ubytování a doprava. CK nemá vlastní autobusový park, proto využívá služeb smluvního autobusového dopravce - ČSAD Liberec, a. s.

CK působí na českém trhu od 1. 1. 2007. V oblasti cestovního ruchu však působila již od 1. 4. 1998 jako cestovní agentura, která nabízela pobytové zájezdy v Řecku. Klientům prodávala zájezdy, jejichž součástí bylo jen ubytování, ovšem na individuální žádost jim byla schopna zprostředkovat též dopravu do místa pobytu a tyto dvě služby prodávala jako balíček služeb, což v souvislosti s novelou zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, účinnou od 1. 8. 2006 již nesmí. Proto v přechodném období (od účinnosti novely zákona do doby, než se stala CK) prodávala stále jako CA pouze ubytování a dopravu si museli klienti zajistit sami. Olymp, s. r. o., i jako CK prodává na přání svých klientů pouze ubytování bez dopravy. V zimních měsících, kdy o letní pobytové zájezdy není příliš velký zájem, nabízí formou provizního prodeje zimní pobytové zájezdy cestovní kanceláře Alpy, s. r. o.

Sídlo a další dvě pobočky má CK v Libereckém kraji ve městech Liberec, Jablonec nad Nisou a Turnov. Za každou kancelář platí měsíční nájemné ve výši 5.000 Kč. V sídle CK jsou zaměstnány tři osoby a na pobočkách v Jablonci n. N. a Turnově působí vždy dva zaměstnanci. Dále má CK v každém letovisku od června do září jednoho sezónního zaměstnance, tzn. celkem čtyři zaměstnance, kteří jsou zároveň zaměstnanci i jiných cestovních kanceláří, jelikož u každé CK jsou zaměstnáni pouze na částečný pracovní úvazek. Mzda zaměstnance na pobočce CK činí 14.000 Kč a delegáta 10.000 Kč.

Předpokládáme, že provozní náklady za vlastní zájezdy dosáhnou v roce 2007 výše 15.521.139 Kč, z toho:

- 8.112.683 Kč náklady na ubytování,
- 5.408.456 Kč náklady na autobusovou dopravu a
- 2.000.000 Kč ostatní náklady.

Ostatní náklady tj. plánované roční náklady na provoz všech tří kanceláří budou 2 mil. Kč. V tabulce na následující straně je celková výše těchto nákladů podrobněji vysvětlena.

Tabulka č. 2: Výše ročních nákladů na provoz všech tří kanceláří

Popis nákladů	Roční náklady
Mzdy zaměstnanců • CK má na svých pobočkách zaměstnáno celkem 7 zaměstnanců, měsíční mzda jednoho zaměstnance je 14.000 Kč (celkem 1.176.000 Kč), • od června do září má CK v každém ze 4 letovisek 1 delegáta, jehož mzda činí 10.000 Kč měsíčně (celkem 160.000 Kč)	1.336.000 Kč
Nájem • CK má pronajaty 3 kanceláře a měsíční nájemné každé z nich je 5.000 Kč	180.000 Kč
Katalogy • CK si nechala vytisknout 2.400 ks barevných katalogů a náklad na jeden z nich je 150 Kč	360.000 Kč
Ostatní náklady vyplývající z provozu CK	124.000 Kč
Celkem	**2.000.000 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování autora

Nejnákladnější položkou z plánovaných ročních nákladů na provoz všech kanceláří budou pro CK v roce 2007 mzdy jejích zaměstnanců.

Náklady CK Olymp máme již vysvětleny a v tabulce č. 3 na následující straně jsou vyčísleny předpokládané tržby CK pro rok 2007, takže je možné určit výši předpokládaného zisku.

Tabulka č. 3: Plánovaný počet klientů a plánované tržby pro rok 2007

Letovisko	Termín zájezdu	Počet dnů	Cena/osoba	Počet cestujících	Výše záloh	Tržby bez záloh	Tržby celkem
CHALKIDIKI	11. 06. – 22. 06.	12	6.490 Kč	45	45.000 Kč	247.050 Kč	292.050 Kč
	20. 06. – 01. 07.	12	7.290 Kč	45	45.000 Kč	283.050Kč	328.050 Kč
	29. 06. – 10. 07.	12	8.290 Kč	45	45.000 Kč	328.050 Kč	373.050 Kč
	08. 07. – 19. 07.	12	8.690 Kč	45	45.000 Kč	346.050 Kč	391.050 Kč
	17. 07. – 28. 07.	12	8.690 Kč	45	45.000 Kč	346.050 Kč	391.050 Kč
	26. 07. – 06. 08.	12	8.690 Kč	45	45.000 Kč	346.050 Kč	391.050 Kč
	04. 08. – 15. 08.	12	8.690 Kč	45	45.000 Kč	346.050 Kč	391.050 Kč
	13. 08. – 24. 08.	12	8.690 Kč	45	45.000 Kč	346.050 Kč	391.050 Kč
	22. 08. – 02. 09.	12	8.290 Kč	45	45.000 Kč	328.050 Kč	373.050 Kč
	31. 08. – 11. 09.	12	7.490 Kč	45	45.000 Kč	292.050 Kč	337.050 Kč
	09. 09. – 20. 09.	12	6.990 Kč	45	45.000 Kč	269.550 Kč	314.550 Kč
	18. 09. – 29. 09.	12	6.290 Kč	45	45.000 Kč	238.050 Kč	283.050 Kč
	Celkem	**x**	**x**	**540**	**540.000Kč**	**3.716.100 Kč**	**4.256.100 Kč**
LEFKADA	11. 06. – 22. 06.	12	8.590 Kč	45	45.000 Kč	341.550 Kč	386.550 Kč
	20. 06. – 01. 07.	12	9.890 Kč	45	45.000 Kč	400.050 Kč	445.050 Kč
	29. 06. – 10. 07.	12	10.590 Kč	45	45.000 Kč	431.550 Kč	476.550 Kč
	08. 07. – 19. 07.	12	11.890 Kč	45	45.000 Kč	490.050 Kč	535.050 Kč
	17. 07. – 28. 07.	12	11.890 Kč	45	45.000 Kč	490.050 Kč	535.050 Kč
	26. 07. – 06. 08.	12	11.890 Kč	45	45.000 Kč	490.050 Kč	535.050 Kč
	04. 08. – 15. 08.	12	11.890 Kč	45	45.000 Kč	490.050 Kč	535.050 Kč
	13. 08. – 24. 08.	12	11.890 Kč	45	45.000 Kč	490.050 Kč	535.050 Kč
	22. 08. – 02. 09.	12	11.090 Kč	45	45.000 Kč	454.050 Kč	499.050 Kč
	31. 08. – 11. 09.	12	10.290 Kč	45	45.000 Kč	418.050 Kč	463.050 Kč
	09. 09. – 20. 09.	12	8.990 Kč	45	45.000 Kč	359.550 Kč	404.550 Kč
	18. 09. – 29. 09.	12	6.290 Kč	45	45.000 Kč	238.050 Kč	283.050 Kč
	Celkem	**x**	**x**	**540**	**540.000Kč**	**5.093.100 Kč**	**5.633.100 Kč**
OLYMP. RIVIÉRA	11. 06. – 22. 06.	12	6.190 Kč	45	45.000 Kč	233.550 Kč	278.550 Kč
	20. 06. – 01. 07.	12	6.990 Kč	45	45.000 Kč	269.550 Kč	314.550 Kč
	29. 06. – 10. 07.	12	7.590 Kč	45	45.000 Kč	296.550 Kč	341.550 Kč
	08. 07. – 19. 07.	12	7.990 Kč	45	45.000 Kč	314.550 Kč	359.550 Kč
	17. 07. – 28. 07.	12	7.990 Kč	45	45.000 Kč	314.550 Kč	359.550 Kč
	26. 07. – 06. 08.	12	7.990 Kč	45	45.000 Kč	314.550 Kč	359.550 Kč
	04. 08. – 15. 08.	12	7.990 Kč	45	45.000 Kč	314.550 Kč	359.550 Kč
	13. 08. – 24. 08.	12	7.990 Kč	45	45.000 Kč	314.550 Kč	359.550 Kč
	22. 08. – 02. 09.	12	7.590 Kč	45	45.000 Kč	296.550 Kč	341.550 Kč
	31. 08. – 11. 09.	12	7.190 Kč	45	45.000 Kč	278.550 Kč	323.550 Kč
	09. 09. – 20. 09.	12	6.690 Kč	45	45.000 Kč	256.050 Kč	301.050 Kč
	18. 09. – 29. 09.	12	5.990 Kč	45	45.000 Kč	224.550 Kč	269.550 Kč
	Celkem	**x**	**x**	**540**	**540.000Kč**	**3.428.100 Kč**	**3.968.100 Kč**
PARGA	11. 06. – 22. 06.	12	8.090 Kč	45	45.000 Kč	319.050 Kč	364.050 Kč
	20. 06. – 01. 07.	12	9.190 Kč	45	45.000 Kč	368.550 Kč	413.550 Kč
	29. 06. – 10. 07.	12	9.890 Kč	45	45.000 Kč	400.050 Kč	445.050 Kč
	08. 07. – 19. 07.	12	11.190 Kč	45	45.000 Kč	458.550 Kč	503.550 Kč
	17. 07. – 28. 07.	12	11.190 Kč	45	45.000 Kč	458.550 Kč	503.550 Kč
	26. 07. – 06. 08.	12	11.190 Kč	45	45.000 Kč	458.550 Kč	503.550 Kč
	04. 08. – 15. 08.	12	11.190 Kč	45	45.000 Kč	458.550 Kč	503.550 Kč
	13. 08. – 24. 08.	12	11.190 Kč	45	45.000 Kč	458.550 Kč	503.550 Kč
	22. 08. – 02. 09.	12	10.390 Kč	45	45.000 Kč	422.550 Kč	467.550 Kč
	31. 08. – 11. 09.	12	9.590 Kč	45	45.000 Kč	386.550 Kč	431.550 Kč
	09. 09. – 20. 09.	12	8.490 Kč	45	45.000 Kč	337.050 Kč	382.050 Kč
	18. 09. – 29. 09.	12	6.290 Kč	45	45.000 Kč	238.050 Kč	283.050 Kč
	Celkem	**x**	**x**	**540**	**540.000Kč**	**4.764.600 Kč**	**5.304.600 Kč**
Úhrn za všechna letoviska				**2.160**	**2.160.000 Kč**	**17.001.900 Kč**	**19.161.900 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování autora

CK předpokládá, že s ní v letní sezóně roku 2007 vycestuje do zahraničí 2.160 klientů a pokud by byly všechny zájezdy prodány za plnou cenu, dosáhla by CK Olymp v roce 2007 tržeb ve výši 19.161.900 Kč. Ve skutečnosti je, ale vždy nějaký podíl zájezdů prodán formou last minute, proto budeme předpokládat, že takto prodané zájezdy sníží celkové tržby o 10 %, tzn. na 17.245.710 Kč.

Dále CK předpokládá, že utrží 1.000.000 Kč za prodej pouze ubytování v Řecku a též 1.000.000 Kč za provizní prodej zimních zájezdů pro CK Alpy, ale pro zjednodušení předpokládejme, že tyto tržby nijak neovlivní výši zisku CK v roce 2007, že provize CK za tyto provizní prodeje je nulová, ale zároveň je nutné tyto tržby uvést v dotazníku k pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře, na jehož základě bude stanovena výše pojistného, pojistné částky a spoluúčasti jednotlivými pojišťovnami.

Z níže uvedeného grafu určíme předpokládaný hospodářský výsledek CK za rok 2007.

Graf č. 4: Struktura využití předpokládaných tržeb za kalendářní rok 2007

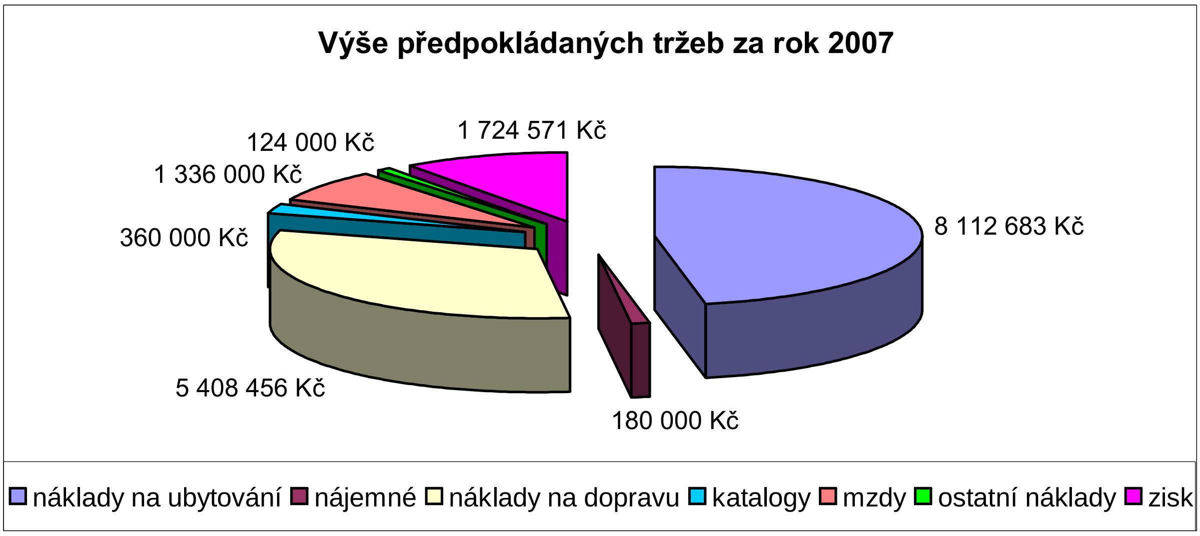

Zdroj: vlastní zpracování autora

Provozní hospodářský výsledek CK je dán jako rozdíl tržeb za vlastní zájezdy (tj. 17.245.710 Kč) a provozních nákladů za vlastní zájezdy (15.521.139 Kč), tzn. předpokládaný hospodářský výsledek CK Olymp, s. r. o., v roce 2007 činí zisk 1.724.571 Kč.

Pojistitelé ČPP a UNIQA stanoví CK Olymp pojistnou částku, spoluúčast a pojistné na základě výše uvedených údajů, které při výpočtu hrají klíčovou roli, ale pokud by se jednalo o skutečně existující CK, tak by musela jednotlivým pojistitelům dále poskytnout:

- katalog zájezdů nové sezóny,
- všeobecné (obchodní) podmínky účasti na zájezdech, vzor přihlášky na zájezd, resp. cestovní smlouvy,
- jmenný seznam delegátů v jednotlivých destinacích pro nadcházející pojistný rok a
- účetní závěrku (rozvahu, výkaz zisků a ztrát, přílohu k účetní závěrce a výkaz o peněžních tocích),

proto budeme předpokládat, že se jedná o CK s průměrnými hospodářskými výsledky.

5.2. Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.

Na několika předcházejících stranách byly vyčísleny všechny důležité finanční a ekonomické ukazatele, na jejichž základě stanoví jednotlivé pojišťovací ústavy výši pojistného, pojistné částky a spoluúčasti.

Nyní uvedeme jejich výše, jak je stanovila ve své nabídce pro naši fiktivní cestovní kancelář Česká podnikatelská pojišťovna na základě mnou vyplněného dotazníku, který tvoří přílohu č. 2 této diplomové práce:

- pojistná částka 5.173.713 Kč,
- spoluúčast 344.914 Kč,
- pojistné 260.755 Kč.

Limit pojistného plnění je CK dle zákona o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu povinna sjednat v rozsahu minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb. Česká podnikatelská pojišťovna stanovila pojistnou částku ve výši právě 30 % z plánovaných tržeb, tj. 5.173.713 Kč.

Spoluúčast nesmí být dle zákona nižší než 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů a pojistitel ČPP na základě ohodnocení stanovil spoluúčast přesně 2 % z ročních plánovaných tržeb.

U pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře nelze mluvit o využívání systému bonusů a malusů, ale pojistné lze snížit u České podnikatelské pojišťovny, jak už bylo dříve řečeno, pokud má CK u ČPP sjednáno:

- jiné pojištění nebo
- rámcové cestovní pojištění, které zahrnuje pojištění léčebných výloh a sdružené cestovní pojištění (tzn. úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti a pojištění zavazadel).

CK Olymp chce, aby doba trvání pojištění byla od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007, a proto musí spoluúčast a pojistné uhradit do 31. 12. 2006 na účet pojistitele.

5.3. UNIQA pojišťovna, a. s.

Druhou pojišťovnou, která vyhotovila nabídku na pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře pro naší fiktivní CK Olymp, je pojišťovna UNIQA. Ta stanovila ve své nabídce:

- pojistnou částku 5.173.800 Kč,
- základní spoluúčast 344.920 Kč,
- dodatečnou spoluúčast 600.000 Kč,
- pojistné 117.273 Kč.

Hodnoty byly stanoveny na základě vyplněného dotazníku, který je uveden v příloze č. 8.

Pojistnou částku a základní spoluúčast stanovila UNIQA na minimální zákonné výši - 30 %, resp. 2 % tržeb z prodeje zájezdů.

Pojišťovna UNIQA ve většině případů požaduje dodatečné zajištění pro období hlavní sezóny formou dodatečné spoluúčasti, čímž je sníženo pojistné. Doba trvání pojištění je

opět od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007 a dodatečná spoluúčast musí být složena na účtu pojistitele v období od 1. 5. 2007 do 30. 9. 2007.

Pojistné je splatné jednorázově k počátku pojistného období. UNIQA na rozdíl od ČPP nepřipouští jinou než roční frekvenci placení pojistného, jelikož dojde-li u tohoto druhu pojištění k pojistné události, je logické, že zbylé dlužné pojistné pojišťovna již nikdy neuvidí.

5.4. Subjektivní zhodnocení

Nejprve zanalyzuji vyhotovené nabídky na pojištění záruky v důsledku úpadku CK z pohledu fiktivní CK Olymp. Z hlediska výše ceny za pojistnou ochranu vítězí pojišťovna UNIQA, jelikož požaduje oproti ČPP pojistné nižší o více než polovinu, jak ukazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Nabídka ČPP a pojišťovny UNIQA

	ČPP	**UNIQA**	**Rozdíl**
Pojistná částka	5.173.713 Kč	5.173.800 Kč	87 Kč
Základní spoluúčast	344.914 Kč	344.920 Kč	6 Kč
Dodatečná spoluúčast	-	600.000 Kč	600.000 Kč
Pojistné	260.755 Kč	117.273 Kč	143.482 Kč

Zdroj: ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA, A. S. *Nabídka pojištění záruky v důsledku úpadku CK.* FIDUCIA, S. R. O. *Nabídka na pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře ve smyslu zákona č. 159/1999 Sb. (vzorová).*

Pojistník porovnává cenu pojištění u ČPP (260.755 Kč) a cenu pojištění u pojišťovny UNIQA (117.273 Kč) a z nich si vybere ten levnější pojišťovací ústav, kterým je jednoznačně pojišťovna UNIQA.

Pokud se CK Olymp pojistí u ČPP, resp. u pojišťovny UNIQA, cena každého zájezdu prodaného zákazníkovi bude v sobě zahrnovat pojistné ve výši 120,72 Kč, resp. 54,29 Kč, jelikož předpokládáme, že s CK vycestuje v roce 2007 do Řecka 2.160 klientů.

Odlišnost v základní spoluúčasti je u obou pojistitelů nepatrná, pouhých 6 Kč, což je zřejmě způsobeno zaokrouhlováním částek při samotném výpočtu. Ale významným faktorem, který určitě ovlivní rozhodování pojistníka při výběru vhodného pojišťovacího ústavu, je výše dodatečné spoluúčasti. ČPP dodatečnou spoluúčast vůbec nepožaduje, ale za cenu mnohem vyššího pojistného.

Celkem by musela cestovní kancelář Olymp složit 605.669 Kč na účet České podnikatelské pojišťovny, resp. 1.062.193 Kč na účet pojišťovny UNIQA. Pokud ale během trvání pojištění nenastane pojistná událost, částka spoluúčasti ji bude samozřejmě pojistitelem navrácena a navíc zhodnocená o úrok.

Graf č. 5: Peněžní prostředky převedené na účty pojistitelů

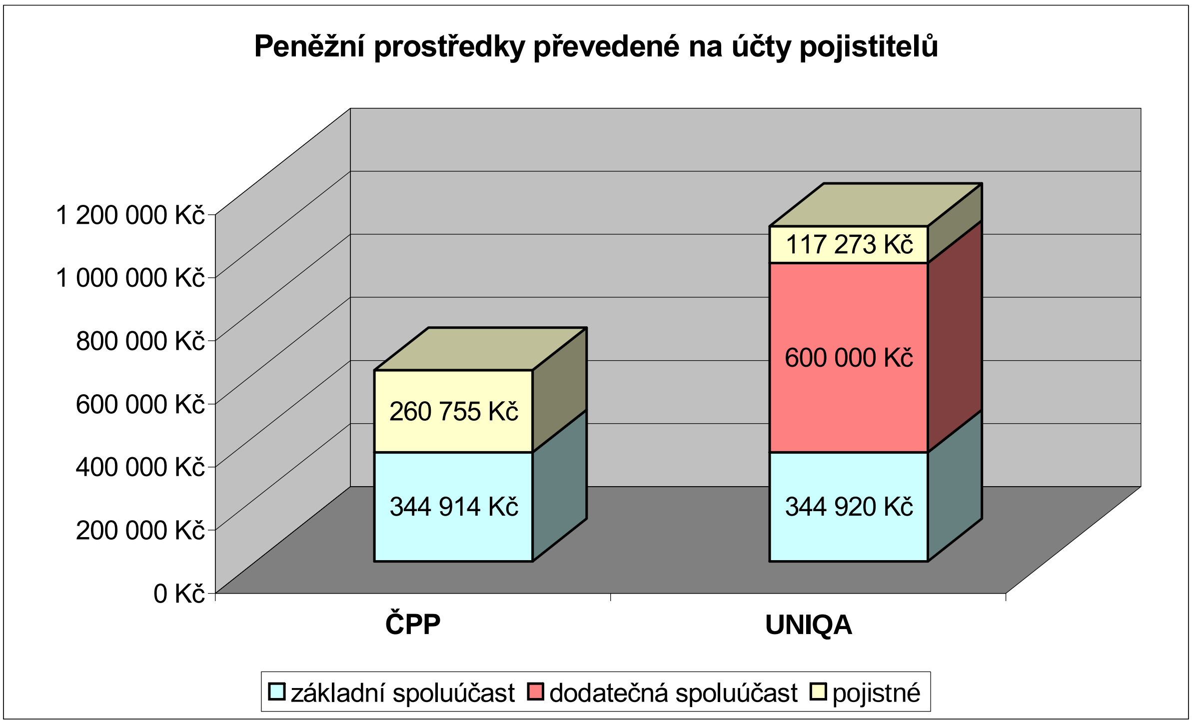

Zdroj: vlastní zpracování autora

Finanční situace CK Olymp je dobrá a se složením dodatečné spoluúčasti 600.000 Kč nemá žádný problém, protože má na svém bankovním účtu zůstatek ve výši 3 mil. Kč (viz příloha č. 8). Pokud bych byla majitelkou cestoví kanceláře já, uzavřela bych pojistnou smlouvu s pojišťovnou UNIQA.

Jiný pojistník by mohl považovat nabídku pojišťovny UNIQA za nevhodnou právě z důvodu složení dodatečné spoluúčasti, která může pro CK v hlavní sezóně znamenat příliš velké finanční zatížení. Proto, bude-li chtít minimalizovat finanční prostředky vynaložené na spoluúčast a pojistné, uzavře pojistnou smlouvu s Českou podnikatelskou pojišťovnou.

5.5. Objektivní zhodnocení

Pro provedení objektivní komparace by bylo nutné, aby oba pojišťovací subjekty při výpočtech pojistné částky, spoluúčasti a ceny za pojistnou ochranu vycházely také ze stejných účetních a ekonomických výkazů dané cestovní kanceláře a ne pouze z vyplněného dotazníku, jak tomu bylo u naší fiktivní cestovní kanceláře. Dané dotazníky jsou si podobné pouze z hlediska zjišťování základních údajů o cestovní kanceláři, struktuře tržeb a nákladů, počtu cestujících osob a teritoria, kde jsou služby poskytovány, ale už z nich třeba vůbec nevyčtou hodnotu majetku, míru zadlužení, přehled peněžních toků dané CK atd.

Proto by bylo možné provést objektivní analýzu pouze v případě, že by jednotliví pojistitelé při svých výpočtech vycházeli také ze stejných ekonomických výsledků cestovní kanceláře, a to z účetní závěrky:

- rozvahy,
- výkazu zisků a ztrát,
- přílohy k účetní závěrce a
- výkazu o peněžních tocích.

6. VLASTNÍ NÁVRH ŘEŠENÍ, JAK CHRÁNIT KLIENTY CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ V PŘÍPADĚ PLATEBNÍ NESCHOPNOSTI KANCELÁŘE

Po zpracování všech teoretických, ale i praktické části mé diplomové práce a po zvážení všech možných přístupů a alternativ, jak lze přistupovat k problému ochrany zákazníků cestovních kanceláří před negativními dopady v souvislosti s ekonomickými úpadky cestovních kanceláří, které jsem uvedla v první kapitole této práce a které by bylo možné použít samostatně nebo i v různých kombinacích, čímž by se zvýšil stupeň zabezpečení, jsem dospěla k závěru, že nejlepší způsob, jak chránit klienty „cestovek", je skutečně povinné pojištění záruky kryjící riziko podnikatelského neúspěchu.

Také považuji za výhodnější z pohledu spotřebitele (zákazníka cestovní kanceláře), že pojistný produkt pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře nabízejí některé pojišťovny individuálně a ne již formou pojišťovacího poolu, jak tomu bylo v minulosti. Docházelo tak k rozložení přijatého rizika a uzavřít pojistnou smlouvu měly možnost i ty cestovní kanceláře, se kterými by dnes už samostatně jednotlivé pojišťovací instituce smlouvu nesjednaly, protože by zřejmě neuspěly při velice důkladném provádění jejich finanční analýzy. Tím se snižuje riziko přenášení finančních problémů z jednoho odvětví (cestovního ruchu) do druhého (pojišťovnictví), protože na trh nemá šanci vstoupit kdejaká cestovní kancelář, což klientům CK poskytuje vyšší důvěru v to, že na svou dovolenou bez jakýkoliv problémů odjedou a že při návratu zpět do České republiky nebudou potřebovat pomoc asistenční služby, která by se ve spolupráci s pojišťovnou postarala o jejich bezpečný návrat domů.

Na základě praktického příkladu pojištění fiktivní cestovní kanceláře Olymp, s. r. o., bych změnila strukturu produktu pojištění cestovních kanceláří tak, jak ho nyní nabízí jednotlivé pojišťovací subjekty.

Z modelového příkladu CK Olymp za prvé vyplývá, že Česká podnikatelská pojišťovna na rozdíl od pojišťovny UNIQA nepožaduje žádné dozajištění pro období hlavní sezóny formou dodatečné spoluúčasti, která by byla na účtu pojistitele deponována v období

hlavní sezóny, kdy je nejvyšší pravděpodobnost vzniku pojistné události, což je ovšem kompenzováno o hodně vyšším pojistným. Proto bych navrhovala, aby každá pojišťovna stanovovala pojistné na základě toho, zda by od pojistníka přijala:

- pouze základní spoluúčast bez dodatečné spoluúčasti - pojistné by bylo dražší,
- základní i dodatečnou spoluúčast za cenu mnohem nižšího pojistného.

Každá cestovní kancelář by si mohla vybrat, uhradí-li vyšší pojistné a na účet pojistitele složí jen základní spoluúčast, nebo přijme-li nabídku zaplatit nižší pojistné a převést na účet pojišťovny nejen základní, ale i dodatečnou spoluúčast. Myslím si, že by to pro mnoho cestovních kanceláří mohla být zajímavá nabídka.

Za druhé se domnívám, že by pojišťovací ústavy neměly vůbec akceptovat jiné než roční splátky pojistného, protože pojištění cestovních kanceláří pro případ jejich nesolventnosti je v období hlavní sezóny, a to letní, je-li „cestovka" zaměřena na pořádání letních pobytových zájezdů, nebo zimní, specializuje-li se kancelář na prodej zimních zájezdů, velice rizikový druh pojištění, kde výše pojistného nejsou pro pojišťovnu malé zanedbatelné částky a pokud by v období těchto vrcholů sezóny nastala pojistná událost, cestovní kancelář by již nikdy dlužné pojistné neuhradila.

Maximálně bych byla ochotna připustit področní frekvenci placení pojistného těm cestovním kancelářím, jež by byly u pojistitele pojištěny více jak pět po sobě jdoucích pojistných období, přičemž pojistným obdobím mám na mysli jeden rok, a pojistné by muselo být vyšší než 100.000 Kč. Pak by se tato možnost splácení pojistného dala považovat za určitý věrnostní bonus pro stálé zákazníky.

A za třetí jsem toho názoru, že by měl být novelizován zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, v němž by se za zájezd považovalo i zakoupení jednotlivých služeb cestovního ruchu, jako je ubytování. Zakoupí-li si čtyřčlenná rodina u cestovní kanceláře pouze ubytování např. v tolik českými občany vyhledávaném Chorvatsku s tím, že se do místa pobytu dopraví vlastním automobilem a stravu si bude zajišťovat sama, je i zakoupení pouze tohoto ubytování pro naši čtyřčlennou rodinu spojeno s vynaložením větší peněžní částky, byť by si ubytování zakoupila hned

na počátku kalendářního roku v akci nazývané first minute, kdy „cestovky“ poskytují své služby se slevami i 20 % za včasný nákup. Pokud by pak v červenci cestovní kancelář oznámila svůj úpadek, znamenalo by to pro rodinu nejen velké zklamání, že v srpnu na svou vysněnou dovolenou neodjedou, ale především velkou finanční ztrátu. Z pohledu zákazníka cestovní kanceláře shledávám jako velice nespravedlivé, že zaplacené zálohy popřípadě ceny zájezdů by byly navráceny pouze těm klientům, jež si u cestovní kanceláře zaplatili dopravu a ubytování nebo ubytování a stravování či jakoukoli jinou kombinaci alespoň dvou služeb, které jsou v současné době podle platné právní úpravy považovány za zájezd. Chudák čtyřčlenná rodina, té pokud nedojde k novele zákona, zbudou v případě platební neschopnosti cestovní kanceláře jen oči pro pláč.

ZÁVĚR

Cestovní ruch se zejména v poslední čtvrtině dvacátého století začal prosazovat jako významný společenský, kulturní, ale i ekonomický jev. Lidé cestují, protože touží po odhalování krás cizích krajů, z důvodu rekreace, za účelem trávení volného času i z obyčejných pracovních a obchodních důvodů. Cestování je neodmyslitelnou součástí života lidí a současného životního stylu.

Na dovolené mohou každého z nás potkat rozličné problémy jako např. ztráta dokladů, krádež zavazadel, zranění, ale třeba i krach cestovní kanceláře. Pro tento případ musí být v České republice každá cestovní kancelář pojištěna, neboť bez uzavření tohoto pojištění nezíská koncesi a nebude moci zahájit svou činnost – organizování a prodej zájezdů. Takovéto pojištění je ve všech vyspělých státech zcela běžné, protože cestovní ruch je všeobecně považován za rizikové odvětví.

Hlavním cílem mé diplomové práce s názvem „Pojištění cestovních kanceláří a krytí rizika úpadku cestovní kanceláře" bylo zanalyzovat povinné pojištění záruky kryjící riziko úpadku cestovní kanceláře jako alternativu, která „odstranila" z trhu problematické „cestovky" a tím předchází nejtíživějším důsledkům vyplývajících z konkurzů organizátorů zájezdů a zajišťuje ochranu zákazníků CK.

Podstatou tohoto pojištění je ochrana klienta cestovní kanceláře v souvislosti s prodejem a vlastní realizací zájezdu. Má napomoci minimalizovat rizika vyplývající ze specifického druhu podnikání provozování cestovní kanceláře. Specifičnost tohoto podnikání spočívá v tom, že je ze strany zákazníka CK spojeno s vydáním větších finančních částek předem a zájezd je realizován s delším časovým odstupem. Proto musí být každý subjekt podnikající v tomto odvětví schopen předložit důkazy o dostatečné schopnosti zajistit zájezd či o schopnosti vrátit předem přijaté peníze, resp. zajistit repatriaci v případě, že se zájezd neuskuteční z důvodu jeho platební neschopnosti.

Povinné pojištění záruky (kauce) pro případ platební neschopnosti cestovní kanceláře bylo od roku 2001 na českém pojistném trhu nabízeno tzv. Poolem pro pojištění záruky

pro případ úpadku cestovní kanceláře z důvodu nezájmu zajistitelů poskytnout potřebné zajištění jednotlivým pojišťovnám samostatně. Na trhu v té době působily a předmětné pojištění nabízely i Zürich Pojišťovna a Cestovní Pojišťovna ADRIA Way, družstvo. Přesto nejvíce cestovních kanceláří uzavřelo pojistnou smlouvu s poolem. Hlavní výhoda poolu spočívala jak v rozložení a minimalizaci přijatého rizika, tak i ve snadnějším získání kvalitního zajištění od zahraničních zajistitelů.

Od 1. 1. 2004 v souvislosti s neprodloužením výjimky ze zákazu dohody narušující hospodářskou soutěž může dané pojištění na základě povolení od ČNB provozovat už jen individuálně všech devět pojistitelů, jež bývali členy poolu.

V současné době toto pojištění kryjící riziko úpadku cestovní kanceláře nalezneme v nabídce pojistných produktů jen čtyř pojišťovacích subjektů, a to:

- České podnikatelské pojišťovny,
- České pojišťovny,
- Generali Pojišťovny a
- pojišťovny UNIQA.

Po provedení komparativní analýzy produktu ČPP a pojišťovny UNIQA mohu říci, že nabídky obou pojišťoven jsou si podobné. Obě na základě zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, vyžadují minimální výši spoluúčasti odpovídající 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů a nabízí pojistnou částku ve výši alespoň 30 % ročních plánovaných tržeb za zájezdy. Sazby pojistného jsou odvozeny z finanční situace každé jednotlivé cestovní kanceláře. Podstatné rozdíly spočívají v možnosti či nemožnosti postupně splácet pojistné, zda je nutné složit na účet pojistitele kromě základní i dodatečnou spoluúčast, která je na účtu pojišťovací instituce deponována v období hlavní sezóny a ovlivňuje také výši pojistného. Poslední odlišností je skutečnost, je-li produkt určen pro jakoukoliv cestovní kancelář, nebo zda musí splňovat určité kritérium z hlediska objemu jejích ročních tržeb z prodeje zájezdů a doby podnikání v oblasti cestovního ruchu.

Struktura tohoto povinného smluvního pojištění nabízeného jednotlivými pojišťovnami by mohla být v určitých oblastech změněna, ale především by měla být v zákoně obsáhlejší definice zájezdu tj. toho, na co se pojištění vztahuje. Pochopitelně by to o něco zvýšilo cenu poskytnuté pojistné ochrany, ale tu stejně zaplatí sám klient cestovní kanceláře, který by tímto získal větší ochranu. Pojistné nemůže cestovní kancelář zahrnout do svých nákladů, a proto je vždy součástí ceny zakoupeného zájezdu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ZÁKONY:

[1] *Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.*

[2] *Bürgerliches Gesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 2. Januar 2002 (BGBl. I S. 42, 2909; 2003 I S. 738), zuletzt geändert durch Artikel 2 Abs. 16 des Gesetzes vom 19. Februar 2007 (BGBl. I S. 122).*

PUBLIKACE:

[3] PIPIŠKOVÁ, B. *Cestovní pojištění.* [Diplomová práce.] Liberec: Technická univerzita v Liberci – Hospodářská fakulta, 2001.

ČASOPISY:

[4] *Ekonom: Týdeník Hospodářských novin.* 1997-2004. Praha: Economia. ISSN 1210-0714.

[5] *Pojistný obzor.* 1998-2004. Praha: Česká asociace pojišťoven. ISSN 0032-2393.

MATERIÁLY POJIŠŤOVEN:

[6] ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA, A. S. *Všeobecné pojistné podmínky VPPUP 02/06 – povinné pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře.* 1. vyd. b. m.: b. n., 2006.

[7] UNIQA POJIŠŤOVNA, A. S. *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění záruky (kauce) v důsledku úpadku cestovní kanceláře UCZ/Zar/06.* 1. vyd. b. m.: b. n., 2006.

INTERNETOVÉ ADRESY:

[8] *Bankovní záruky cestovní kanceláře nespasí* [online]. [cit. 15. 3. 2007]. Dostupné z: <http://ihned.cz>

[9] *Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.,* [online]. [cit. 23. 9. 2006]. Dostupné z: <http://wwwcpp.cz>

[10] *Česká pojišťovna, a. s.,* [online]. [cit. 9. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.cpoj.cz>

[11] *Generali Pojišťovna, a. s.,* [online]. [cit. 23. 9. 2006]. Dostupné z: <http://www.generali.cz>

[12] *Insolvenzversicherung, Sicherungsscheine, Reisepreissicherung.* [online]. [cit. 30. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.gruppenreiseversicherung.de>

[13] *Komentář k novele zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu vč. plného znění s účinností od 1. 8. 2006* [online]. [cit. 25. 9. 2006]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz>

[14] *Lidové noviny* [online]. [cit. 15. 3. 2007]. Dostupné z: <http://archiv.newton.cz>

[15] *Pojišťovny s povolením provozovat pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře podle zákona č. 159/1999 Sb.* [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz>

[16] *Pokyny pro vznikající cestovní kanceláře* [online]. [cit. 2. 3. 2007]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz>

[17] *UNIQA pojišťovna, a. s.,* [online]. [cit. 23. 9. 2006]. Dostupné z: <http://www.uniqa.cz>

[18] *Zákon upravující některé právní vztahy v oblasti cestovního ruchu* [online]. [cit. 3. 4. 2007]. Dostupné z: <http://www.obce.cz/mmr/vestniky>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Vzor podnikatelského záměru, který musí předložit žadatel o koncesi ... 4 str.

Příloha č. 2: Dotazník České podnikatelské pojišťovny, a. s., k povinnému pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře .... 4 str.

Příloha č. 3: Nabídka České podnikatelské pojišťovny, a. s., na pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře .... 1 str.

Příloha č. 4: Pojistná smlouva vystavená Českou podnikatelskou pojišťovnou, a. s., o povinném pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře .... 3 str.

Příloha č. 5: Všeobecné pojistné podmínky České podnikatelské pojišťovny, a. s., pro povinné pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře .... 3 str.

Příloha č. 6: Pojistka vystavená Českou podnikatelskou pojišťovnou, a. s., k pojistné smlouvě o povinném pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře .... 1 str.

Příloha č. 7: Certifikát České podnikatelské pojišťovny, a. s., potvrzující uzavření povinného smluvního pojištění záruky v důsledku úpadku cestovní kanceláře .... 1 str.

Příloha č. 8: Dotazník UNIQA pojišťovny, a. s., k pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře ve smyslu zákona č. 159/1999 Sb. .... 4 str.

Příloha č. 9: Nabídka UNIQA pojišťovny, a. s., na pojištění záruky (kauce) pro případ úpadku cestovní kanceláře ve smyslu zákona č. 159/1999 Sb. .... 1 str.

Příloha č. 10: Všeobecné pojistné podmínky UNIQA pojišťovny, a. s., pro pojištění záruky (kauce) v důsledku úpadku cestovní kanceláře .... 2 str.